

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

BIULETYN

informacyjny

Reportaż z uroczystej inauguracji
66. roku akademickiego 2018/2019

s. 4

10.2018 nr 4 (114) ISSN 1899-7775

Małopolska Noc Naukowców 2018 na Uniwersytecie Rolniczym

Redakcja:

Szymon Sikorski – redaktor naczelny
 Izabella Majewska
 Monika Marszałik
 Jacek Okarmus

Adres Redakcji:

Biuro Promocji i Informacji
Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie
 al. Mickiewicza 21
 31-120 Kraków
 tel. (+48) 12 662 41 95
 tel. (+48) 12 662 43 96
 e-mail: szymon.sikorski@urk.edu.pl
 e-mail: promocja@urk.edu.pl

Wydawca:

Uniwersytet Rolniczy
 im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
 Wydano za zgodą Rektora UR

Fotografie:

Gabriel Wojcieszek, Adam Mróz

Projekt okładki,

opracowanie graficzne: Jacek Okarmus

Redakcja zastrzega sobie

prawo do dokonywania skrótów
 i zmian redakcyjnych
 w nadesłanych tekstach.

ISSN: 1899-7775

Nakład: 1000 egz.

Biuletyn Informacyjny

Uniwersytetu Rolniczego

im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
 dostępny jest w wersji elektronicznej
 na stronie internetowej uczelni:
 urk.edu.pl.

Skład, łamanie, druk:

Wydawnictwo-Drukarnia Ekodruk s.c.
 ul. Wielicka 250
 30-663 Kraków

z życia Uczelni

Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2018/2019 na Uniwersytecie Rolniczym	4
Przemówienie inauguracyjne JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, prof. dr. hab. inż. Włodzimierza Sady	5
Architektura krajobrazu: teoria, badania, realizacje – wykład inauguracyjny dr. hab. inż. Wojciecha Przegona, prof. UR	9
Wystąpienie Tymoteusza Nowickiego	17
Wręczenie UR certyfikatu „Uczelnia wyższa promująca bezpieczeństwo”	18
Wręczenie odznaczeń resortowych, informacja o emerytowanych pracownikach	18
Wręczenie odznak Honoris Gratia	18
Immatrikulacja studentów	20
Nominacje profesorskie: prof. dr. hab. inż. Piotr Gruba	21
Nominacje profesorskie: prof. dr. hab. inż. Jarosław Socha	22
Informacja z przebiegu obrad Senatu UR	25

nasze sukcesy

Dr inż. Justyna Mazur wyróżniona w konkursie Nagrody Miasta Krakowa 2018	26
Sukces mgr Edyty Mazur w XII Konkursie im. Tadeusza Tertila w Tarnowie	27

nauka i współpraca międzynarodowa

Jubileusz 70-lecia Uniwersytetu Transylwania w Braszowie	28
--	----

współpraca z gospodarką

Szkolenie pn. „Nowe tendencje w teorii i praktyce zarządzania obszarów wiejskich na przykładzie operacji typu <i>scalanie gruntów</i> ”	29
V Małopolskie Targi Żywności „Zasmakuj z UR”	30
AGRO-KRAK UR 2018 – pokazy zbioru kukurydzy i uprawy roli agregatami uprawowymi	32

konferencje

VII Ogólnopolska Konferencja „GIS w Nauce”	34
XII Międzynarodowa Konferencja Naukowa Województwa Małopolskiego i Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie dotycząca zarządzania obszarów wiejskich pn. „Rola kompleksowych prac urzędziowych w rozwoju obszarów wiejskich” – konferencja inauguracyjna pierwszy w Polsce Instytut Rozwoju Obszarów Wiejskich	36
2nd ISHS Carrot and Other Apiaceae Symposium	38
VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Młodych Badaczy „Perspektywy badań środowiska geograficznego”	40

nie tylko nauka

Niektóre aspekty historii hodowli polskiego bydła czerwonego ze szczególnym uwzględnieniem roli człowieka. Referat na XII Krajową Wystawę Czerwonego Bydła Polskiego w Szczyrzycu	41
Małopolska Noc Naukowców na Uniwersytecie Rolniczym	46
Hubertus 2018	48
Nowe dęby przy Wydziale Biotechnologii i Ogrodnictwa	50

kultura/studenci

Wakacyjne koncerty Skalnych	52
Nauka i sport. Aniela Dymiszewicz	54

Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2018/2019 na Uniwersytecie Rolniczym

Kraków, 5 października 2018 r.

Uroczysta inauguracja 66. roku akademickiego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie odbyła się w Centrum Kongresowym UR.

Tradycyjnie inaugurację poprzedziła liturgia mszy świętej sprawowana w kościele pw. Pana Jezusa Dobrego Pasterza, której przewodniczył ks. abp Marek Jędraszewski – metropolita krakowski.

Oprawę muzyczną uroczystości zapewniły Chór Uniwersytetu Rolniczego i Chór Męski Krakowskiego Środowiska Akademickiego „Agricola” pod dyktando dr Joanny Gutowskiej-Kuźmich.

Przemówienie inauguracyjne JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, prof. dr. hab. inż. Włodzimierza Sady

„Wychodzimy na przemarznęte role i oglądamy dalekie zagony. Bierzemy się do własnego pługa, do radła i motyki, pewnie że nieumiejętnymi rękami. Trzeba [...] pokonywać twardą, przerośniętą caliznę. [...] Wierzymy, że doczekamy się jasnej wiosenki naszej... [...] To dopiero przedwiośnie nasze”.

Szanowni Państwo!

Tegoroczna inauguracja roku akademickiego łączy w sobie wiele symbolicznych wydarzeń. Stajemy oto wobec setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i czterdziestej rocznicy wyboru Jana Pawła II na papieża. Te dwa wydarzenia odcisnęły niezatarty ślad w historii naszej ojczyzny. Pamiętny rok 1918 po raz kolejny odżywa w zbiorowej pamięci narodu – w naszej pamięci, zmuszając do refleksji i oceny tego, w jaki sposób wykorzystujemy dar wolności. Mottem mojego wystąpienia uczyniłem fragment *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego – powieści, która została wybrana do tegorocznej edycji narodowego czytania. Owo „przedwiośnie” ma wielowymiarowy charakter. To obraz nadziei, z Konstytucji marcowej, że „My naród Polski, dziękując Opatrzności za wyzwolenie z półtorawiekowej niewoli”. To obraz realistyczny, że trzeba pokonywać „twardą, przerośniętą caliznę”. To właśnie ta tęsknota „do kraju tego” – o którym pisał Norwid i „do tych pół malowanych złotem rozmaitem” – jak wołał Mickiewicz, przywołała ludzi do utopii szklanych domów – z przywołanej powieści Żeromskiego. Lecz każdy z tych obrazów powstawał „dla pokrzepienia serc” – o czym wspominał Sienkiewicz. Jak pokazał czas, potrzeba nam było i tej tęsknoty, i tej nadziei, tych szklanych domów, i tej muzyki Chopina, która – jak

zauważył Robert Schumann – była jak „armaty ukryte wśród kwiatów”. Bez nich nie mogliśmy stanąć w obronie Europy w roku 1920, 1939 i w 1980 – dziś nie byłibyśmy wolni.

Na okres zaborów zwykliśmy patrzeć jako na czas krwawych powstań i heroicznej walki z systematyczną próbą wynarodowienia. Jednak okres ten to paradoksalnie czas wielkich sukcesów polskich naukowców i odkrywców. Do grona tego zaliczają się Paweł Strzelecki, Ignacy Łukasiewicz, Kazimierz Funk. To również wówczas aż trzy razy przyznano nam Nagrodę Nobla, zaszczytu tego dostąpili Maria Skłodowska-Curie i Henryk Sienkiewicz, zaś czterestu Polaków wielokrotnie nominowanych było do tej wyjątkowej nagrody. Widać zatem, że ponury czas braku państwowości nie skrępował umysłów, nie daliśmy „pogrześć mowy”, wyszliśmy z niego wzmocnieni. Wśród wyjątkowych ludzi, którzy o wolnej Polsce nie tylko marzyli, lecz także ponieśli dla niej najwyższą ofiarę,

jest trzynastu studentów Studium Rolniczego, którym poświęconą jest wystawa przygotowana przez pracowników Biblioteki Głównej naszej uczelni. Lecz historia to nie tylko ludzie, to także miejsca – takie jak nekropolia na Łyczakowie. Tę wyjątkową ziemię, która „do Polski należy”, przybliżają nam zdjęcia autorstwa profesora Kazimierza Wiecha, dopełniające przesłanie wspomnianej wystawy. Po zakończeniu uroczystości zachęcam Państwa do zapoznania się z tym fragmentem naszej historii. Niech tych kilka słów uświadomi nam wszystkim, za jak wielką cenę nabyliśmy wolność, że nie możemy jej tak lekkomyślnie zatracać i traktować instrumentalnie.

Słowo „przedwiośnie” ma również kolejny wymiar, który sięga naszych czasów. Oto stajemy wobec wdrażania Ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce. Zmiana podejścia do osiągnięć naukowych, ich komercjalizacji i wypracowanie nowych zasad finansowania nauki były postulatami zgłaszanymi przez środowisko naukowe od wielu już lat. Nie oceniając zapisów Konstytucji dla nauki, musimy przyznać, że jej wdrażanie będzie wielkim wyzwaniem dla wszystkich ośrodków akademickich, dlatego powołaaliśmy Rektorską Komisję ds. Opracowania Statutu, która rozpoczęła już swoją pracę. Mogę w tym miejscu zaznaczyć, że zmiany, które nastąpią, będą miały charakter ewolucyjny.

JM Rektor prof. Włodzimierz Sady uroczyste otwiera 66. rok akademicki

Poczet sztandarowy UR

Ustawa kładzie największy nacisk na dwa obszary: naukę i współpracę z gospodarką. Dla nas jako uczelni rolniczej szczególne znaczenie miało określenie liczby dyscyplin naukowych. Po wielu interwencjach Ministerstwo Nauki przychyliło się do naszych argumentów i ostatecznie zatwierdziło 5 dyscyplin.

Szanowni Państwo, według rankingu „Perspektyw” potencjał naukowy Uniwersytetu Rolniczego plasuje nas na pierwszym miejscu w grupie uczelni rolniczych i przyrodniczych. Z radością odnotowaliśmy również fakt, że w III edycji Ogólnopolskiego Konkursu i Programu Akredytacji Kierunków Studiów „Studia z Przyszłością” dwa kierunki studiów pierwszego stopnia, prowadzone przez Wydział Technologii Żywności: *dietetyka* oraz *browarnictwo i słodownictwo*, otrzymały certyfikaty „Studia z Przyszłością”. Ponadto kierunek *dietetyka* otrzymał certyfikat nadzwyczajny – „Lider Jakości Kształcenia”. Dane te znalazły również odzwierciedlenie w wynikach ostatniej ministerialnej parametryzacji, w której poprawiliśmy nasz wynik, gdyż dwie jednostki: Wydział Technologii Żywności oraz Wydział Leśny uzyskały kategorię A, pozostałe zaś zdobyły „mocne B”. Dziękuję wszystkim, dzięki którym osiągnęliśmy ten wynik. W gronie tych osób są też pracownicy Biblioteki, gdyż czytelnicy na wydziałach były zawsze mocnym punktem oceny.

W świetle niżu demograficznego racjonalnie kształtujemy politykę kadrową. Naj-

lepiej świadczy o tym fakt, że w algorytmie referencyjną liczbę studentów i doktorantów przypadających na nauczyciela akademickiego po raz kolejny utrzymujemy na optymalnym poziomie 13. Uniwersytet Rolniczy zatrudnia obecnie 104 profesorów i 217 samodzielnych pracowników nauki. Doskonałą platformą wymiany myśli są konferencje naukowe – zorganizowaliśmy ich 154 – i to tylko w ostatnich latach. Posiadamy również inny znaczący wkład w rozwój nauki polskiej. Na przestrzeni 65 lat naszej autonomicznej działalności habilitację nadaliśmy 580 osobom, zaś stopień naukowy otrzymało 1599 młodych pracowników nauki. W tym miejscu zachęcam do jeszcze większej aktywności w poszukiwaniu obszarów badawczych i sięgania po granty. Cieszy nas fakt, że w ostatnich trzech latach Narodowe Centrum Nauki przyznało nam łącznie 52 granty. Nie trzeba zatem nikogo przekonywać, że nasze badania są potrzebne, gdyż służą poprawie warunków życia i zapewnieniu pożywienia dla całej ludzkości.

Najważniejszym kryterium w nowej ustawie jest ewaluacja osiągnięć naukowych. Pod tym względem widoczny jest znaczący wzrost naszego potencjału. Jednak możliwy jest on dzięki dwóm filarom – umiędzynarodowieniu i współpracy z gospodarką.

Na przestrzeni ostatnich lat odnowiliśmy lub podpisaliśmy umowy o współpracy z blisko 160 uczelniami partnerskimi na całym

świecie. Owocem właśnie tej kooperacji jest dynamicznie rozwijająca się wymiana kadry profesorskiej. W ostatnich latach gościliśmy 14 profesorów wizytujących i około 300 studentów. Niekwestionowanymi liderami w obu tych rankingach pozostają Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki, czyli WIPiE (jak u nas zwykło się mówić) i Wydział Rolniczo-Ekonomiczny – czyli wydział matka. To właśnie potwierdza wszechstronność prowadzonych przez naszą uczelnię badań. W ślad za wymianą kadry podąża również rozwój oferty kształcenia w języku angielskim. Odbywa się ono nie tylko w ramach programu Erasmus+, ale także w ramach Wyszehradzkiego Stowarzyszenia Uniwersytetów (VUA). Mogę tu z przyjemnością wspomnieć o kierunkach w języku angielskim, prowadzonych na Wydziałach: Rolniczo-Ekonomicznym, Leśnym, Hodowli i Biologii Zwierząt, Biotechnologii i Ogrodnictwa, Technologii Żywności oraz Inżynierii Produkcji i Energetyki. Pamiętajmy, że umiędzynarodowienie nie jest celem, to ma być raczej środek do osiągnięcia celu, jakim jest jeszcze większy nasz udział w nauce globalnej – bezspornie stać nas na to. W tej opinii utwierdza nas dorobek naukowy oraz opinie, które usłyszeliśmy w czasie trwania Jubileuszowego Roku 65-lecia autonomicznej działalności, który niejako symbolicznie dzisiaj zamykam.

Rozwój naukowy od wielu już lat łączymy z gospodarką. Jako nowoczesna uczelnia przyrodnicza, zrzeszona w Konferencji Uczelni Przyrodniczych i Rolniczych, prowadzimy ścisłą współpracę z wieloma podmiotami gospodarczymi. Efektem tej właśnie kooperacji jest ciągle rosnący udział eksportu produktów rolno-spożywczych w generowaniu PKB. Niestety z przykrością obserwujemy, że ten nasz wkład jest bagatelizowany. Było to odczuwalne nawet w trakcie prac nad listą dziedzin i dyscyplin. Tymczasem proszę zadać sobie pytanie: ile dni może człowiek przeżyć bez nowinek technologicznych, a ile bez pożywienia? Postęp naukowo-techniczny w zakresie produkcji i dystrybucji żywności oddalił od nas widmo przednówka. Jednak w skali świata co trzecia osoba cierpi wskutek niedożywienia,

Przedstawiciele Senatu UR

a około miliarda ludzi zmuszona jest do egzystencji za mniej niż dolar dziennie. Aż wstyd to przyznać, ale konsumpcjonizm i pogoń za gadżetami przesłoniły nam listę priorytetów. Naukowcy Uniwersytetu Rolniczego prowadzą zaawansowane badania nad technologią rolnictwa precyzyjnego, uwzględniającą specyficzne warunki południowo-wschodniej Polski. Doskonałym przykładem wkładu naszego środowiska naukowego w te prace są organizowane przez Europejskie Centrum Drobnych Gospodarstw Rolnych konferencje naukowe, skupiające się na czynnikach ekonomicznych i społecznych, które dotyczą właścicieli drobnych gospodarstw rolnych. Współpraca z gospodarką to także Małopolska Giełda Agroturystyczna i Targi Ogrodnicze

oraz Małopolskie Targi Żywności „Zasmakuj z UR” – wydarzenia te już na trwałe wpisały się do kalendarza małopolskich imprez. Nie ograniczamy się jedynie do współpracy z firmami o strategicznym znaczeniu dla gospodarki kraju, takimi jak: Lasy Państwowe, Grupa Azoty czy Tauron, ale kooperujemy również z rozwijającymi się regionalnymi podmiotami – Amplus jest tu najlepszym przykładem. W ślad za każdym wspólnym pomysłem podążają umowy, naukowcy i studenci. Dokonując podsumowania tego wątku, mogę z przyjemnością powiedzieć, że prace działającego na naszej uczelni Centrum Transferu Technologii w okresie ostatnich pięciu lat zaowocowały 57 projektami na łączną kwotę ponad 83 milionów złotych. W tym samym

okresie uzyskaliśmy 54 patenty, a dalsze 79 zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych i przemysłowych oczekuje na decyzję o udzieleniu patentu.

Współpraca z gospodarką to nie tylko prywatny biznes. Realizujemy ją także poprzez współkierowanie zespołami działającymi przy Prezesie Rady Ministrów oraz w innych agendach rządowych. Koncentrujemy się również na współpracy z organami samorządu terytorialnego, poczynając od prac w licznych zespołach powoływanych przez wojewodę. Nie ograniczamy się jednak do poziomu administracji rządowej. O wartości tej współpracy najlepiej świadczy fakt, że nie tylko wydział, ale praktycznie każdy zakład wykonuje badania na zlecenia płynące od jednostek samorządu terytorialnego. Najlepszym, ba, nawet najpiękniejszym potwierdzeniem moich słów jest kooperacja pracowników i studentów kierunku architektura krajobrazu. Z prawdziwą przyjemnością wysłuchamy dziś wykładu inauguracyjnego profesora naszej uczelni, pana **Wojciecha Przegona** – wybitnego naukowca i dydaktyka, który na co dzień łączy wiedzę, praktykę i pasję, będąc też artystą. Warto też pamiętać, że w ramach tej kooperacji studenci mogą w terenie wykonywać prace dyplomowe, które służą następnie lokalnej społeczności. Dobrze wykonana praca jest najlepszą formą reklamy. Chcę wspomnieć także o kilku inicjatywach, realizowanych w samym Krakowie, w które bardzo mocno zaangażowały się władze naszego miasta. Wspólnie z Zarządem Zieleni Miejskiej prowadzimy zakrojone na szeroką skalę działania, mające na celu pielęgnowanie i urządzenie terenów zielonych. To także wielki sukces, jakim okazała się największa w Europie konferencja poświęcona badaniu wpływu stanu środowiska na życie ludzi CEECHE 2018, w której uczestniczyli naukowcy z 30 krajów świata, oraz już trzy konferencje zatytułowane „Forum Green Smart City – głos nauki w walce ze smogiem”.

Te działania możliwe są dzięki inwestycjom w tworzenie nowoczesnych laboratoriów wydziałowych i ogólnouczelnianych. Pieniądze pożytkowane na ten cel nie oddają możliwości, które stwarza ta baza, lecz wspomnę o kilku

*Dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. UR
– prorektor ds. dydaktycznych i studenckich*

przykładach. Dzięki współpracy z profesorem Arieh Gertlerem, naszym doktorem honoris causa, tworzymy unikatowe w skali Polski laboratorium białek rekombinowanych. Pozytywna decyzja Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego umożliwiła nam zakup najnowszego w tej części Europy spektrometru, którego obsługą zajmie się powołany zespół naukowców. To wreszcie modernizacja budynków i pracowni na wszystkich wydziałach. W imieniu naszych studentów dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za pracę, dobrą wolę i gotowość do współpracy. Widzimy, jak wiele należy uczynić, a idąc tropem Żeromskiego, mogę powiedzieć, że codziennie

„ogłdamy dalekie zagony nasze”. Widząc zapal badawczy wszystkich naukowców, a szczególnie młodych pracowników i studentów, mogę zapewnić, że nie zmarnujemy tej szansy.

Szanowni Państwo,
dzień inauguracji to dla Społeczności akademickiej najbardziej uroczysta chwila. Jest to zatem właściwy czas i miejsce, aby wszystkim wyrazić wdzięczność za wkład całorocznej pracy. Bez Państwa zaangażowania i codziennego trudu Uczelnia nasza nie jest w stanie funkcjonować. Mamy wszyscy świadomość, że ten rok będzie szczególnie trudny, gdyż przed nami stoi konieczność opracowania dokumentów statutowych, koherentnych z nową ustawą, dlatego w imieniu kolegium rektorskiego chcę jeszcze mocniej podziękować i przeprosić zarazem, że nader często wykonują Państwo swe zadania zawodowe kosztem czasu przynależnego rodzinie. Jestem jednak przekonany, że wspólnie podolamy temu wyzwaniu i że, mówiąc słowami Żeromskiego, „doczekamy się jasnej wioski naszej”. Proszę jednocześnie, abyśmy wszyscy pamiętali słowa Jana Pawła II, że „to praca jest dla człowieka, a nie człowiek dla pracy”.

Na koniec pragnę zwrócić się do młodzieży – studentów pierwszego roku. Za chwilę przez akt immatrykulacji zostaniecie włączeni do grona krakowskich żaków. Staniecie się kontynuatorami ponad 650-letniej tradycji związanej z tym miastem. To wielka godność, ale jednocześnie i odpowiedzialność. Podob-

nie jak wasi rodzice jesteście z Was dumni. Cieszymy się, że swoją przyszłość związaliście z Uniwersytetem Rolniczym – uczelnią nowoczesną, oferującą wspaniałe warunki do studiowania, czyli samodzielnego zdobywania wiedzy. Od czasów Żeromskiego zmieniła się technologia uprawy roli i chociaż dziś już nie „bierzemy się do własnego pług, do radła i motyki”, to jednak niezmiennie każdy z was będzie kowalem własnego losu. Młodość to piękny i niepowtarzany czas – proszę zatem i zachęcam: wykorzystajcie szansę, którą stwarza Uniwersytet Rolniczy. Bądźcie ciekawi świata, wytrwali w nauce, odpowiedzialni w zabawie. Do waszej dyspozycji są komfortowe miejsca w domach studenckich, sale wykładowe i laboratoryjne, najszerza w Polsce oferta Centrum Kultury Studenckiej. Mogę też zapewnić, że nauczyciele akademicy i pracownicy administracji są gotowi, aby Wam doradzić i pomóc, gdy zajdzie taka konieczność – nie bójcie się pytać. Żyjąc z dala od rodzicielskiej opieki, pamiętajcie jednak, że młodość to dopiero „przedwiośnie” Wasze.

Kończąc, proszę pozwolić, że złożę wszystkim Państwu życzenia wytrwałości i sił w realizacji wszystkich pożytecznych i dobrych zamiarów, a wówczas ten „rok będzie ku dobru, szczęściu i pomyślności”.

Rok akademicki 2018/2019 uważam za otwarty!

QUOD FELIX FAUSTUM FORTUNATUMQUE SIT!

PRZEKAZANIE SYMBOLICZNEGO CZEKU NA INWESTYCJE

Po wystąpieniu JM Rektora głos zabrał **pan Tomasz Urynowicz – przedstawiciel Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego**. Odczytał on okolicznościowy adres od **Jarosława Gowina – wicepremiera, ministra nauki i szkolnictwa wyższego**. Przekazał również symboliczny czek na kwotę 31 025 000 zł. Kwota ta, w postaci obligacji Skarbu Państwa, może być przeznaczona na inwestycje. Dodał także, że pod względem wysokości otrzymanych środków Uniwersytet Rolniczy uplasował się na 22. miejscu w kraju.

JM Rektor UR – prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady odbiera symboliczny czek na inwestycje

Architektura krajobrazu: teoria, badania, realizacje¹

Wykład inauguracyjny dr. hab. inż. Wojciecha Przegona, prof. UR

STRESZCZENIE

Termin *architektura krajobrazu* zawiera dwa pojęcia: *architektura* i *krajobraz*. Przez wiele wieków funkcjonowały one równolegle, aby na początku XX w. spotkać się na gruncie teoretycznych rozważań i konkretnych realizacji zarówno w sferze nauki, jak i zawodu architekta krajobrazu. W Polsce w 1922 r. w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie architektura krajobrazu zaczęła funkcjonować jako kierunek studiów. W niniejszej pracy przedstawiono rozważania teoretyczne dotyczące tych zagadnień. Natomiast prace badawcze i realizacyjne w zakresie projektowania zaprezentowano na przykładzie prac studentów architektury krajobrazu na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie.

WPROWADZENIE

Architektura krajobrazu jest dyscypliną naukową i działalnością zawodową bardzo złożoną, trudną, ale pasjonującą. Obszary badań architektury krajobrazu obejmują nauki techniczne, przyrodnicze, humanistyczne i nauki o sztuce. Dlatego w całym pięcioletnim procesie dydaktycznym wszystkie wykładane przedmioty sytuują się w tych obszarach. W zakresie teorii studenci poznają definicje, pojęcia i wybitne osobowości, które na trwałe wpisały się w daną dziedzinę wiedzy. W czasie zajęć projektowych, praktyk zawodowych i pracy w kole naukowym poznają warsztat pracy architekta krajobrazu. Prowadzą indywidualne

Dr hab. inż. Wojciech Przegon, prof UR, podczas wykładu inauguracyjnego

i zespołowe badania. Zwieńczeniem prac projektowych powinna być ich realizacja. Konkurencja panująca wśród konkretnych grup zawodowych, takich jak: architekci, urbaniści, geodeci i inni jest duża, ale ta świadomość powinna być czynnikiem motywującym do gruntownego poznania wykładanej problematyki i rozbudzania własnych inspiracji twórczych.

ARCHITEKTURA

Architektura jest sztuką kształtowania formy w powiązaniu z konstrukcją budowlaną w sposób, który organizuje przestrzeń niezbędną do zaspokojenia materialnych i duchowych potrzeb człowieka. Słowo *architektura* pochodzi od greckiego *architekton* – rządzący budową, czyli budowniczy. Za tym prostym stwierdzeniem kryje się jednak złożona treść. W pojęciu architektury mieszczą się bowiem jednocześnie trzy elementy: technika, sztuka i ekonomia. O tym troistym charakterze architektury mówił już w I w. p.n.e. Witruwiusz², który stwierdził, że architektura składa się z *dispositio* (rozwiązanie konstrukcyjne), *decor* (stosowność, estetyka) i *distributio* (zagospodarowanie

środków, ekonomia). Jest on autorem dzieła *De architectura libri decem*, które jest jedynym zachowanym traktatem o architekturze, jaki przekazała nam starożytność [1]. Traktat Witruwiusza był studiowany w starożytności i w średniowieczu. Stał się drogowskazem i źródłem inspiracji dla wszystkich badaczy teorii architektury czasów nowożytnych i najnowszych dzięki wszechstronności i lapidarności ujęcia problematyki architektonicznej. W szkołach europejskich na przestrzeni kilkuset lat, szczególnie zaś w okresach rozwoju sztuki architektonicznej, daje się zaobserwować wielkie zainteresowanie traktatem Witruwiusza, wyjaśniającym podstawowe prawa, które rządzą architekturą. Autorzy polskiego tłumaczenia z 1956 r., pisząc o traktacie Witruwiusza, przytaczają jego słowa: „Teoria zaś jest tym czynnikiem, który na podstawie biegłości i znajomości zasad proporcji może wyjaśnić i wytłumaczyć stworzone dzieło. Dlatego architekci, którzy nie posiadając wiedzy starali się uzyskać zręczność techniczną, nie mogli zdobyć uznania odpowiadającego ich wysiłkom. Ci zaś, którzy zaufali jedynie teorii i księgom uczonym, szli, jak się zdaje, za cieniem, a nie za istotą rzeczy”³.

¹ Pod takim tytułem został wygłoszony wykład podczas inauguracji roku akademickiego 2018/2019 na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Prezentowany tekst przystosowano do wymogów artykułu.

² Marcus Vitruvius Pollio, ur. ok. 70 r. p.n.e., rzymski budowniczy, mechanik, inżynier wojskowy. Zawód swój wykonywał już za czasów Juliusza Cezara, chociaż znany stał się dopiero wtedy, kiedy pełnił funkcję wojennego architekta cesarza Augusta.

³ Witruwiusz, op. cit., s. 8.

W poszczególnych okresach rozwoju cywilizacji teorie architektury, jej cele i zadania próbowali określić w swoich pracach najwięksi: Antonio Averlino zwany Filaretem, Francesco di Giorgio Martini, Leo Battista Alberti, Andrea Palladio, Jacopo Barozzi da Vignola, Bartolomeo Ammanni, Giorgio Vasari oraz Pietro Cataneo – autor drukowanego podręcznika zawierającego usystematyzowany wykład o zakładaniu i budowie miast. Warto zapamiętać także dwa nazwiska autorów teorii urbanistycznych, którzy z wykształcenia nie byli architektami czy urbanistami, ale ich koncepcje na trwałe wpisały się w rozwój urbanistyki, czyli sztuki budowy miast. Byli to Hiszpan Arturo Soria y Mata, który w 1882 r. na łamach madryckiego pisma „El Progreso” przedstawił koncepcję *miasta liniowego*, oraz Anglik Ebenezer Howard, który w wydanej w 1898 r. książce *To-morrow: A Peaceful Path to Real Reform* przedstawił koncepcję „miast-ogrodu”. Do najwybitniejszych architektów XX w., którzy w swoich rozwiązaniach wprowadzali najnowsze osiągnięcia techniczne, należy zaliczyć: Auguste’a Perreta⁴, Le Corbusiera⁵, Franka Lloyda Wrighta⁶, Waltera Gropiusa⁷, Oscara Niemeyera⁸,

⁴ Auguste Perret (1874–1954), architekt francuski, uważany jest za „ojca żelbetu”. Na początku lat 20. XX w. stosował konstrukcję żelbetową i wprowadzał szkielet żelbetowy na elewację.

⁵ Le Corbusier (1887–1965) jest nazwiskiem przybranym. Urodził się w Szwajcarii jako Charles-Édouard Jeanneret-Gris. Uznawany jest za jednego z najwybitniejszych architektów i teoretyków architektury współczesnej. Autor bloku mieszkalnego w Marsylii na 1500 mieszkańców i kaplicy Notre Dame du Haut (Matki Bożej na Górze) w Ronchamp we Francji. Prace projektowe z zakresu urbanistyki, plany miast: Boulogne, Buenos Aires, Algier.

⁶ Frank Lloyd Wright. Autor willi mieszkalnych w wielu stanach USA, np. willa Kaufmann House czy dom Nad Wodospadem. Jest autorem Muzeum Guggenheima w Nowym Jorku (1946–1959).

⁷ Walter Gropius. W Niemczech zaprojektował budynek prowadzonej przez siebie szkoły architektury Bauhaus w Dessau oraz willę Dom Gropiusa. W USA, po emigracji z hitlerowskich Niemiec, projektuje: w Cambridge zespół bloków dla Uniwersytetu Harvarda, budynek Central City w Nowym Jorku. Poza USA projektuje: ambasadę USA w Atenach, kompleks gmachów uniwersytetu w Bagdadzie.

⁸ Oscar Niemeyer, Brazylijczyk pochodzenia niemieckiego, był jednym z głównych projektantów nowej stolicy – Brasili, gdzie zrealizował szereg gmachów użyteczności publicznej, jak: pałac prezydenta z kaplicą, pałac Trzech Władz: rządu, parlamentu i sądu.

Rys. 1. *Chapelle Notre-Dame-du-Haut* (kaplica Matki Bożej na Górze) – Ronchamp, Francja; autor: Le Corbusier; źródło: <https://de.wikipedia.org>

Eero Saarinen⁹, Macieja Nowickiego¹⁰ (rys. 1; rys. 2).

Elementami twórczości architektury są zatem: funkcja, czyli przeznaczenie i sposób użytkowania budowli; konstrukcja budowli i technologia ich wznoszenia oraz forma przestrzenna. Szczególne znaczenie w rozumieniu i ocenie architektury odgrywa styl¹¹ i estetyka¹². Styl w architekturze oznacza jednorodność cech formy i konstrukcji wykonywanych w określonym czasie przez określoną grupę ludzi. Pojęcie stylu wiąże się z takimi dziedzinami działalności człowieka, jak: architektura, rzeźba, malarstwo, muzyka, literatura, rzemiosło itd. Każda epoka posiada charakterystyczne

⁹ Eero Saarinen, amerykański architekt pochodzenia fińskiego. Autor zespołu budowli Centrum Technicznego General Motors w Warren (Michigan) i hali hokejowej przy Uniwersytecie w Yale.

¹⁰ Maciej Nowicki zaprojektował słynną arenę w Raleigh w stanie Północna Karolina oraz był członkiem zespołu projektującego gmach Sekretariatu ONZ w Nowym Jorku. Rozpoczął projekty planu półmilionowego miasta, stolicy wschodniego Pendżabu oraz portu lotniczego w Nowym Jorku. Zginął w 1951 r. w katastrofie lotniczej w pełni sił twórczych.

¹¹ Styl pochodzi od łacińskiego słowa *stilus*. Oznacza ono metalowy rytec, którym w starożytności obywatele rzymscy pisali na metalowych tabliczkach.

¹² Podstawowe pojęcia o estetyce podaje: Encyklopedia Gazety Wyborczej (hasła encyklopedyczne opracowane przez Wydawnictwo Naukowe PWN, t. 4, s. 636, bdw.).

cechy odnoszące się do wyżej wymienionych rodzajów twórczości.

Równie ważna w odbiorze dzieł architektonicznych jest estetyka. Estetyka pojmowana jest jako nauka o pięknie oraz o przeżyciach z nim związanych bądź jako teoria piękna dzieł sztuki i przedmiotów naturalnych. Jak wielką rolę w życiu człowieka odgrywa estetyka, udowadnia trzynomowe dzieło Władysława Tatarkiewicza, poświęcone rozwojowi estetyki w przekroju historycznym, od starożytności do współczesności [2]. Jeżeli przyjmiemy, że cechą architektury jest świadome dążenie do zaspokojenia potrzeb estetycznych człowieka, to za czas jej narodzin należy uznać moment, kiedy pierwotny budowniczy spojrział krytycznie na swoje dzieło i dokonał w nim zmiany po to tylko, aby stało się ładniejsze. Takie rozumowanie prowadzi nas do twierdzenia, że architektura jest starsza niż zawód architekta, który wyodrębnił się stosunkowo późno. Dopiero w okresie Odrodzenia architektura awansowała do kategorii tak zwanych sztuk wyzwolonych, a zawód i pozycja architekta zrównały się z innymi dziedzinami twórczości artystycznej [3]. Sądzę, że od czasu, kiedy narodził się „styl i estetyka architektury”,

Rys. 2. *Fallingwater (dom Nad Wodospadem)*, autor: Frank Lloyd Wright;
źródło: <https://pixabay.com>

to możemy mówić o dziedzictwie kulturowym, które tak bardzo chcemy zachować dla przyszłych pokoleń. Szkoda wielka, że nie zawsze się to udaje.

Krótkie rozważania o architekturze zakończmy przypomnieniem dwóch twierdzeń wybitnych architektów – humanistów. Prof. Wiktor Zin mówił: „Architektura, jej planowanie, to jest dodanie części do już istniejącej całości”. Natomiast prof. Włodzimierz Gruszczyński uważał, że „nie ma architektury małej i wielkiej, jest tylko dobra lub zła”.

KRAJOBRAZ

Krajobraz nie istnieje w oderwaniu od konkretnej lokalizacji, od miejsca, w którym usytuowany jest jego obserwator. I chociaż wszystkie parametry środowiska, tworzące krajobraz, istnieją obiektywnie i niezależnie od tego obserwatora, to jego wartość utożsamiana jest zwykle z jego walorami estetycznymi, związana jest ściśle z obserwatorem. Termin *krajobraz* pojawił się po raz pierwszy w języku staroniemieckim już w VIII w. i pierwotnie oznaczał jednostkę przestrzeni w sensie politycznym i przyrodniczo-geograficznym [4]. Jako pojęcie artystyczno-estetyczne *krajobraz* pojawił się w 1518 r. W końcu XVIII w.

słowo *krajobraz* zostało zaadaptowane przez nauki geograficzne. W Polsce był w użyciu pochodzący z języka niemieckiego *landschaft* czy z języka francuskiego *pejzaż*, ale pojawił się też *krajobraz*. Kazimierz Brodziński, poeta,

teoretyk literatury, od 1821 r. wykładowca na Uniwersytecie Warszawskim, w roku 1822 w kursie literatury polskiej omawiał m.in. „widoki, czyli pejzaże, niedawno szczęśliwie u nas krajobrazami nazywane”. Z kolei Joachim Lelewel w 1830 r. zastosował je w tytule pracy *Dzieje Polski Joachim Lelewel potocznym sposobem opowiedział, do nich dwanaście krajobrazów skreślił*.

Aktualnie w poszczególnych dziedzinach nauki spotykamy różne podejście do krajobrazu [5], [6], [7]. Nauki geograficzne uczą historii przemian krajobrazów, podając ich typy, formy i odmiany. Nauki przyrodnicze rozpatrują stronę biologiczną zagadnień krajobrazowych, stosując określenia: biologia i ekologia krajobrazu. W naukach technicznych planowanie przestrzenne określa tendencje, podstawy oraz kierunki gospodarczych przekształceń krajobrazowych. Nauki o sztuce, kontemplując każde dzieło sztuki „osadzone” w krajobrazie, zwracają uwagę na piękno i przeżycia z nim związane. Do nauk humanistycznych bez wątpienia zaliczamy literaturę. Dlatego uważamy, że w arcydziele Adama Mickiewicza *Pan Tadeusz* architektura krajobrazu przenika

Rys. 3. *Wyrobisko surowców do produkcji cementu portlandzkiego, koniec XIX w., Victoria, Kolumbia Brytyjska, Kanada; źródło: zbiory autora*

Rys. 4. Park-ogród założony na terenach przemysłowych, Victoria, Kolumbia Brytyjska, Kanada; źródło: zbiory autora

się z architekturą wewnątrz. Występują tam opisy krajobrazów kulturowych wykreowanych przez człowieka (opis *pól malowanych zbożem*

rozmaitem) i stworzonych przez naturę (opis puszczy litewskiej); krajobrazów otwartych i wewnątrz krajobrazowych zamkniętych itd. [8]

Ogrody królowej Semiramidy założone na wznoszących się tarasach, Babilon, VI lub VII w. p.n.e.; źródło: <https://commons.wikimedia.org>

ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU

O architekturze i krajobrazie można mówić osobno, ale zawsze te pojęcia były na tyle blisko, że musiały spotkać się na gruncie teoretycznych rozważań naukowych i praktycznych realizacji. Profesor Janusz Bogdanowski pisał: „Architektura i krajobraz rozwijały się i przekształcały wraz z rozwojem poszczególnych cywilizacji, kultur, stylów przez wiele wieków jako dwa niezależne pojęcia. Ta niezależność była jednak pozorna i polegała głównie na braku wspólnie dla nich sformułowanego pojęcia. W istocie bowiem architektura i krajobraz stanowiły zawsze ściśle powiązane elementy” [9].

We współczesnym rozumieniu architektura krajobrazu jest powiązaniem trzech dziedzin: architektury, urbanistyki oraz planowania przestrzennego. Sądzę, że tę triadę nauk należałoby uzupełnić o ogrodnictwo. Potwierdzenie jak zwykle znajdujemy w historii, a przykładem są wspaniałe ogrody Semiramidy, zaliczane do jednego z Siedmiu Cudów Świata¹³ (rys. 5). W starożytności ogrody spełniały przede wszystkim funkcje publiczne lub użytkowe. Tradycja zakładania ogrodów na wznoszących się tarasach przetrwała wieki. Znamienitym przykładem są ogrody na zboczach zamku na Hradczanach w Pradze (rys. 6). Natomiast architekci również na projektowanych wieżowcach proponują ogrody w płaszczyznach wertykalnych. Przykładem może być projekt włoskiego architekta Stefana Boeriego, który zafascynowany innowacyjnymi „zielonymi strukturami” zaprojektował 117-metrowy apartamentowiec w Lozannie w Szwajcarii, który będzie pierwszym budynkiem na świecie pokrytym wiecznie zieloną roślinnością. Wieżowiec ma mieć ponad 100 drzew, 6 tysięcy krzewów i 18 tysięcy mniejszych roślin na przestrzeni ponad 3000 m² (rys. 9).

Za jedną z pierwszych publikacji łączących tematykę ogrodów z architekturą krajobrazu w przekroju historycznym należy uznać *Ogrody Polskie* autorstwa Gerarda Ciołka [10]. „Ogrody kształtowane są od najdawniejszych czasów. Ich obecność jest wynikiem pragnienia człowieka, by żyć w przestrzeni idealnej.

¹³ Ogrody założył w Babilonie w VI lub VII w. król Nabuchodonozor II dla swojej żony Semiramidy.

Świadomie kształtowana przestrzeń ogrodowa wyraża w różnych epokach potrzebę otoczenia się pięknem, dążeniem do ładu i harmonii. Powstałe w przeszłości parki i ogrody są ważnym składnikiem krajobrazu. Stanowią harmonijne połączenie współdziałania człowieka i świata przyrody, wytwarzają charakterystyczny klimat i specyfikę miejsca” [11]. Jednymi z piękniejszych zrewaloryzowanych ogrodów w Polsce jest ogród renesansowy na Wawelu (rys. 7) oraz barokowe ogrody wilanowskie¹⁴ (rys. 8). Warto podkreślić, że pierwsze w świecie rewaloryzacje terenów przemysłowych i wydobywczych łączą się z zakładanymi ogrodami i parkami. Na przykład pod koniec XIX w. w Kanadzie, po wyrobisku surowców do produkcji cementu portlandzkiego założono park-ogród (rys. 3, rys. 4). Natomiast w 1896 r. w Podgórzu otwarto park im. Wojciecha Bednarskiego, który powstał w kamieniołomach, gdzie od czasów „kiedy budowano Wawel” wydobywano skały wapienne. Jest to pierwszy w Europie przykład zagospodarowania obszaru powydobywczego.

„INSTYTUCJONALNA” ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU

Do formalnego, instytucjonalnego „spotkania” architektury i krajobrazu doszło w 1899 r. w Nowym Jorku. Jedenastoosobowe grono architektów, projektantów ogrodów, planistów i inżynierów postanowiło założyć stowarzyszenie, zaznaczające samodzielność merytoryczną, a w konsekwencji zawodową, architektury krajobrazu. W ten sposób powstało Amerykańskie Stowarzyszenie Architektów Krajobrazu (ASLA) [12]. Natomiast architektura krajobrazu jako dziedzina artystyczna i naukowa po raz pierwszy pojawiła się w postaci wyodrębnionego kierunku studiów w 1900 r. na Uniwersytecie Harvarda w Stanach Zjednoczonych. W Polsce pierwszą placówkę o tej nazwie założył w 1929 r. Franciszek Krzywda-Polkowski w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Podajmy trzy defini-

Rys. 6. Ogrody zamku na Hradczanach w Pradze; źródło: <http://ogrodniczkawpodrozy.blogspot.com>

cje „instytucjonalnej architektury krajobrazu”, zaproponowane przez prekursorów i wybitnych znawców tej dziedziny wiedzy. Uważany za „ojca architektury krajobrazu” Frederick Law Olmstead (1822–1903) mówił: „Architektura krajobrazu jest sztuką zarządzania terenu wraz ze wszystkim, co się na nim znajduje, dla użytku i zadowolenia człowieka” [13]. Charles Eliot (1859–1897) twierdził, że „Architektura krajobrazu jest przede wszystkim sztuką i jej najważniejszą funkcją jako takiej jest tworzenie i ochrona piękna w otoczeniu siedzib

ludzkich oraz szerzej – w naturalnej scenerii kraju”¹⁵. Natomiast współtwórcy „krakowskiej szkoły architektury krajobrazu” z Politechniki Krakowskiej: Janusz Bogdanowski, Maria Łuczynska-Bruzda i Zygmunt Novák mówili, że „Architektura krajobrazu to sztuka widzenia i kształtowania przestrzeni w rozmiarze krajobrazu”. Zauważmy, że we wszystkich trzech definicjach pojawia się słowo-pojęcie „sztuka” [14].

¹⁴ O rewaloryzacji zabytkowych ogrodów czytaj [w:] AURA nr 9/2018, s. 18-21. Jest to wywiad z dr. hab. inż. arch. Zbigniewem Myczkowskim, prof. PK, nt. *Porozmawiajmy o ogrodach*.

¹⁵ A. Böhm. 1994, op. cit., s. 3, s. 144, przypis 1, za: Encyclopaedia Britannica, 1961, t. XIII, s. 659-669, tłum. A. Böhm.

Rys. 7. Ogród renesansowy na Wawelu w Krakowie; źródło: <http://korionthetrail.pl>

Warto przypomnieć, że prof. Janusz Bogdanowski w latach 70. XX w. zaproponował, aby tereny zieleni Krakowa projektować w oparciu o XIX-wieczne fortyfikacje Krakowa. Natomiast prof. Aleksander Böhm w latach 80. XX w. dowodził, że tereny zieleni Krakowa również należałoby kształtować w oparciu o układ hydrograficzny miasta. Obie propozycje powstały w oparciu o badania terenowe, źródłowe materiały pisane i kartograficzne itd.

Wielka szkoda, że współcześnie chaotycznie zagospodarowywany i zabudowywany Kraków nie skorzystał z tych koncepcji.

BADANIA I PROJEKTY STUDENTÓW ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU NA UNIWERSYTECIE ROLNICZYM W KRAKOWIE

Współczesną architekturę krajobrazu cechują szybkie przekształcenia formalne i stylistyczne.

Niezwykle istotna dla tych przemian jest rola osiągnięć w zakresie ogrodnictwa, rozwoju technik budowlanych i nowoczesnych technologii. Obecnie projektanci mają coraz mniej ograniczeń technicznych. Współczesny park jest zdefiniowany nie tylko przez zielen, lecz także przez osiągnięcia cywilizacji, technikę, technologię, naukę i kulturę. Ogrody, parki i place stanowią dopełnienie miast, stają się wyrafinowanym obiektem kultury i dziełem sztuki. Dużym problemem rozwijających się miast są tereny postindustrialne, postmilitarne, tzw. nieużytki urbanistyczne. Część z nich jest z sukcesem rekultywowana, służy wypoczynkowi i rekreacji.

Pojęcia planowania i projektowania wyczerpują rozumienie procesu wprowadzania w przestrzeń fizyczną określonego ład. Dlatego planowanie i projektowanie to narzędzia przeciwstawiania się entropii, czyli chaosowi i żywiołowości, nieuporządkowaniu i rozproszeniu. W sensie prawnym i wykonawczym wszelkie planowanie i projektowanie powinno zasadzać się na znalezieniu *inunetim* (punkt szczytowy) między interesami jednostek i ich prawami a interesem nadrzędnym zbiorowości lokalnej, regionalnej lub państwowej.

Wszystkie przedstawione wyżej zagadnienia i problemy są wykładane studentom w czasie procesu dydaktycznego. Zdobytą wiedzę, także w czasie indywidualnych studiów i pracy w kole naukowym, wykorzystują w czasie przygotowywania inżynierskiej i magisterskiej pracy dyplomowej. Również angażują się w prace badawczo-projektowe prowadzone w ramach podpisanych umów pomiędzy władzami uczelni i podmiotami zewnętrznymi¹⁶. Sprawdzoną zasadą dla tego typu działalności są praktyki zawodowe. Studenci w terenie wykonują niezbędne prace inwentaryzacyjne, aby potem w czasie kameralnych zajęć projektowych opracowywać wariantowe koncepcje

Rys. 8. Ogród barokowy w Wilanowie w Warszawie; źródło: <http://lalledit.pl>

¹⁶ W latach 2010–2013 studenci odbywali praktyki zawodowe w ramach podpisanych umów i niesformalizowanej współpracy z: Urzędem Gminy Pacanów, Radą Dzielnicy XI Podgórze Duchackie, Radą Dzielnicy VI Bronowice, Stowarzyszeniem Przyjaciół Woli Duchackiej, Salezjańskim Wolontariatem Misyjnym „Młodzi Światu”, Spółdzielnią Mieszkaniową „Piaski Nowe”, Spółdzielnią „ARDOM”.

projektów. Pewną formą promocji „własnego nazwiska” przyszłego architekta są organizowane wystawy i wernisaże.

Na przykład, efektem zaangażowania studentów w ideę zachowania terenów podworskich są projekty rewaloryzacji parku na Woli Duchackiej, których opracowanie poprzedziła praktyka zawodowa odbyta w lipcu 2011 roku [15]. Trzyhektarowy obszar opracowania obejmował część historycznego założenia dworsko-parkowego w tej części, która jeszcze nie została zabudowana przez blokowiska. Przystąpienie do prac wymagało szeregu studiów i analiz naukowych. Podkreślmy, że badania naukowe zdecydowanie powinny wychodzić naprzeciw oczekiwaniom społecznym, a naukowcy i studenci pracujący pod ich kierunkiem powinni twórczo wykorzystywać warsztat badawczy służący docelowym pracom wdrożeniowym. Głównym celem naszej pracy było udowodnienie tezy, że walory krajobrazu naturalnego i kulturowego oraz wartości historyczne założenia dworsko-parkowego na Woli Duchackiej determinują funkcję terenu. Jest nią rekreacja w otoczeniu zieleni parkowej. Produktem finalnym wykonanych historycznych studiów literaturowych i kartograficznych oraz prac inwentaryzacyjnych z zakresu geodezji, geomatyki, dendrologii i architektury były wariantowe projekty parku, otwierające drogę do praktycznej realizacji inwestycji. Założony cel pracy został osiągnięty w aspekcie naukowo-badawczym, społecznym i sztuki projektowania w zakresie architektury krajobrazu. Teren został wykupiony od prywatnego właściciela przez Urząd Miasta Krakowa. Park Duchacki zgodnie z oczekiwaniami społeczności lokalnej będzie rewaloryzowany (rys. 10; rys. 11).

ZAKOŃCZENIE

Wieloletnia praca nauczyciela akademickiego, w czasie której dane mi było pełnić funkcję kierownika Architektury Krajobrazu, wykonane prace badawcze i projekty z zakresu geodezji rolnej, gospodarki przestrzennej i architektury krajobrazu oraz różnorodność sytuacji i zadań, które stawia przed nami życie osobiste i zawodowe, pozwala mi sformułować kilka życzeń, które kieruję pod adresem studentów.

Rys. 9. Apartamentowiec w Lozannie w Szwajcarii, autor: Stefano Boeri; źródło: <http://www.cubebreaker.com>

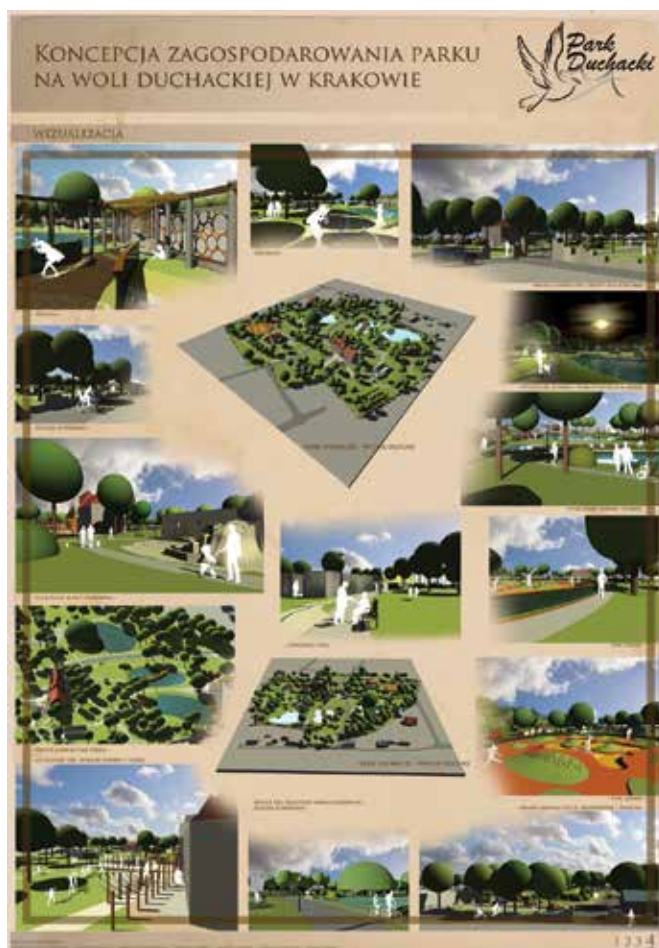
Profesor Leszek Kołakowski mówił: „Jeśli jakiś postawiony problem wydaje się nierozwiązywalny, to najprawdopodobniej mamy do czynienia z problemem natury filozoficznej” [16]. Wykonując konkretny zawód architekta krajobrazu, geodety, planisty zapewne nie będziemy mieli problemów nierozwiązywalnych. Możemy się jednak spotkać z odmiennym myśleniem ludzi, którzy pozbawieni refleksji i zdolności kreatywnego myślenia nie będą w stanie podjąć racjonalnej dyskusji. Dlatego musimy pamiętać, że „mądrość to inteligencja i dobroć”. Dlatego życzymy sobie takiej mądrości.

Z kolei Solon (ok. 635–560 r. p.n.e.), ateński prawodawca, polityk i poeta, jeden z Siedmiu Mędrców Greckich wyznawał zasady: „Umiar ponad wszystko” oraz „Bezczynność jest matką wszelkiego zła”. Postarajmy się zaakceptować te twierdzenia i stosować je w życiu.

Architekturę krajobrazu można poznawać z uczonych ksiąg, dzięki studiom wspaniałych projektów, ale także poprzez kontemplację i osobistą penetrację obszarów miejskich i wiejskich. Dlatego zapraszam do Zamościa – miasta, które skupia w sobie wszystko, co jest *architekturą krajobrazu*.

Rys. 10. Projekt rewitalizacji parku na Woli Duchackiej wykonany przez studentów Architektury Krajobrazu UR w Krakowie; źródło: zbiory autora

Rys. 11. Wizualizacja koncepcji zagospodarowania parku na Woli Duchackiej wykonany przez studentów Architektury Krajobrazu UR w Krakowie; źródło: zbiory autora

LITERATURA

- [1] Witruwiusz. 1956. *O architekturze ksiąg dziesięć*. PWN, Warszawa.
- [2] W. Tatarkiewicz. *Historia estetyki*. T. 1. *Estetyka starożytna* – 1985; T. 2. *Estetyka średniowieczna* – 1988; T. 3. *Estetyka nowożytna* – 1991. Wyd. ARKADY, Warszawa.
- [3] W. Przegon. 2013. *Krajobraz i architektura – droga do spotkania*. AURA, nr 10, s. 4-7.
- [4] O. Berninger. 1975. *Krajobraz i jego składniki. Kształtowanie krajobrazu a ochrona przyrody*. Pod red. K. Buchwalda. PWRiL, Warszawa.
- [5] M. Łuczyńska-Bruzda. 2001. *System ochrony krajobrazu – cel, zakres, podstawy prawne, formy* [w:] *Architektura krajobrazu a planowanie przestrzenne*. Praca zbiorowa pod red. K. Pałowskiej, Kraków, s. 33-47.
- [6] T. Szczęsny. 1977. *Ochrona przyrody i krajobrazu*. PWN, Warszawa.
- [7] P. Wolski. 1988. *O pojęciu krajobrazu i jego stosowaniu w dziedzinie architektury krajobrazu*. *Problemy Architektury Krajobrazu*, t. 1. Wyd. SGGW – AR, Warszawa.
- [8] A. Mickiewicz. 1963. *Pan Tadeusz*. Wyd. Wrocław – Warszawa – Kraków Ossolineum, s. 7, 119.
- [9] J. Bogdanowski. 1976. *Kompozycja i planowanie w architekturze krajobrazu*. Wyd. PAN Oddział Kraków, s. 10.
- [10] G. Ciołek. 1954. *Ogrody Polskie (przemiany treści i formy)*. Wyd. Budownictwo i Architektura, Warszawa.
- [11] L. Majdecki. 2008. *Historia ogrodów*. PWN, Warszawa, s. 5.
- [12] A. Böhm. 1994. *Architektura Krajobrazu, jej początki i rozwój*. Politechnika Krakowska, Kraków, s. 5.
- [13] W. Czarnecki. 1968. *Planowanie miast i osiedli*, t. III, Warszawa – Poznań, s. 11.
- [14] J. Bogdanowski, M. Łuczyńska-Bruzda, Z. Novák 1979. *Architektura krajobrazu*. PWN, Warszawa-Kraków.
- [15] W. Przegon (red.). 2013. *Park na Woli Duchackiej w Krakowie: wczoraj – dziś – jutro*. Druk i oprawa Poligrafia Salezjańska, Kraków.
- [16] H. Melges. 2018. *Pozamięjski obraz przestrzenno-architektoniczny Małopolski wczoraj i dziś (wybrane problemy)*. Wydawnictwo PK, Kraków, s. 209.

Wystąpienie Tymoteusza Nowickiego

– przewodniczącego Uczelnianej Rady Samorządu Studentów Uniwersytetu Rolniczego

Przemawia Tymoteusz Nowicki – przewodniczący Uczelnianej Rady Samorządu Studentów UR

Wasza Magnificencjo,
Wysoki Senacie,
Szanowni Pracownicy,
Zaproszeni Goście
oraz Wy, Koleżanki i Koledzy, od dziś oficjalnie Studenci Uniwersytetu Rolniczego!

W tym roku po raz pierwszy jako pełniący obowiązki przewodniczącego Uczelnianej Rady Samorządu Studentów Uniwersytetu Rolniczego mam zaszczyt oraz przyjemność przywitać wszystkich Państwa na dzisiejszej inauguracji 66. roku akademickiego, który – mam nadzieję – będzie dla wszystkich pracowity i owocny.

Dzisiejszy dzień jest wyjątkowy przede wszystkim dla Was, Studentów pierwszego roku, rozpoczynających właśnie nowy etap w swoim życiu. Wkraczając w środowisko akademickie, z pewnością nawiążecie wiele

znajomości i przyjaźni na całe życie. Nauczycie się odpowiedzialności, samodzielności i wytrwałości. Często słyszymy, że studia są ważnym i najlepszym okresem w życiu, i z pewnością jest to trafne stwierdzenie, ponieważ sposób, w jaki wykorzystacie ten czas, wpłynie na Waszą przyszłość. Wykształcenie zdobyte na studiach być może dla większości z Was będzie podstawą karier zawodowych.

Studia to nie tylko nauka. To czas kiedy można się rozwijać, bawić i angażować w różne przedsięwzięcia, takie jak na przykład działalność w Samorządzie Studenckim.

Ja sam, będąc na pierwszym roku, postanowiłem zapukać do drzwi Samorządu i teraz śmiało mogę stwierdzić, że była to jedna z lepszych decyzji, ponieważ w tym momencie nie wyobrażam sobie studiów bez działalności w Samorządzie. Zdobyłem tutaj wiele przydat-

nych umiejętności i cech, które wpłynęły na moje życie. Prócz tego poznałem wielu wspólnych ludzi, dzięki którym stoję teraz tutaj przed Państwem.

Zachęcam i Was, Studentów pierwszego roku, abyście zdecydowali się na współpracę z Samorządem Studenckim. Jest to bardzo dobry sposób na zdobycie cennego doświadczenia, prócz tego dzięki pracy samorządowej studenci są traktowani partnersko przez władze Uczelni i poszczególnych wydziałów.

Na koniec chciałabym życzyć Wam, drodzy Studenci, samych sukcesów, wielu radości oraz abyście dobrze wykorzystali szanse i możliwości, jakie daje Wam UR.

Zaś Wszystkim Nauczycielom Akademickim oraz Pracownikom chciałabym życzyć siły, energii i cierpliwości do Nas, studentów.

Dziękuję za uwagę.

Wręczenie UR certyfikatu „Uczelnia wyższa promująca bezpieczeństwo”

Wręczając certyfikat, inspektor Paweł Dzieżak – I zastępca komendanta wojewódzkiego policji, podkreślił, że Uczelnia od wielu lat realizuje przedsięwzięcia zmierzające do poprawy poziomu bezpieczeństwa. Podziękował także Władzom oraz wszystkim pracownikom za pomoc i współpracę. Kończąc, przekazał życzenia, aby nowy rok akademicki był nie tylko szczęśliwy, ale i bezpieczny.

Wręczenie odznaczeń resortowych, informacja o emerytowanych pracownikach

W dalszej części uroczystości **prof. dr hab. inż. Krzysztof Ostrowski** – prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni poinformował, że Medalem Komisji Edukacji Narodowej uhonorowano siedmiu pracowników naszej Uczelni. Aktu dekoracji dokonała pani Halina Cimer – małopolski wicekurator oświaty. Medal Komisji Edukacji Narodowej otrzymali:

- pani dr inż. Iwona Domagała-Świątkiewicz,
- pan dr hab. inż. Wojciech Jagusiak,
- pani dr inż. Joanna Kania-Gierdziewicz,
- pani prof. Renata Kostogryś,
- pani dr hab. inż. Agnieszka Lis-Krzyściń,
- pan prof. Dariusz Ropek,
- pani prof. Ewa Ptak.

Po zakończeniu dekoracji **prorektor** poinformował zebranych, że w bieżącym roku Nagrody Rektora otrzymało 156 nauczycieli akademickich i 174 pracowników nie będących nauczycielami.

W imieniu odznaczonych głos zabrał **prof. Dariusz Ropek**, który podziękował władzom Uczelni za otrzymane wyróżnienia.

Kontynuując wystąpienie, prorektor Ostrowski podał do wiadomości, że w mijającym roku akademickim na emeryturę przeszli:

- z Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego
- pan prof. Wiesław Barabasz,

- pan prof. Janusz Kościelniak,
- pani prof. Czesława Jasiewicz,
- pan prof. Karol Kukuła,
- pan prof. Teofil Łabza;

z Wydziału Leśnego

- pani prof. Anna Barszcz,
- pan dr hab. inż. Stanisław Grabczyński,
- pan prof. Grzegorz Jamroz,
- pan dr hab. inż. Jarosław Kucza,
- pan dr inż. Józef Plewniak,
- pan prof. Wojciech Ząbecki;

z Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt

- pani dr inż. Maria Mika,
- pan prof. Jerzy Niedziółka,
- pani dr inż. Marta Skalska;

z Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji

- pan prof. Andrzej Misztal,
- pan dr hab. inż. Eugeniusz Zawisza, prof. UR;

z Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki:

- pani prof. Maria Walczykova;

ze Studium Języków Obcych

- pani mgr Alicja Grzesikowska

oraz 21 pracowników technicznych, administracyjnych, służby bibliotecznej i obsługi.

Wręczenie odznak Honoris Gratia

Prorektor Ostrowski podał do wiadomości, iż **prof. Jacek Majchrowski** – prezydent miasta Krakowa odznaczył trzech pracowników oraz jednego emerytowanego pracownika Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie odznakami Honoris Gratia za zasługi dla miasta Krakowa. Zaszczycu tego dostąpili:

- pan prof. Czesław Klocek,
- pan prof. Sławomir Kurpaska,
- pan prof. Stanisław Mazur,
- pan dr inż. Aleksy Gałka.

Aktu dekoracji dokonał pan **Paweł Stańczyk** – sekretarz Miasta Krakowa.

Wyróżnieni Medalem KEN (od lewej): dr inż. Iwona Domagała-Swiątkiewicz, dr hab. inż. Wojciech Jagusiak, dr inż. Joanna Kania-Gierdziewicz, dr hab. inż. Agnieszka Lis-Krzyścin, prof. dr hab. inż. Dariusz Ropek, prof. dr hab. Ewa Ptak

Odnakę Honoris Gratia otrzymali (od lewej): dr inż. Aleksy Gałka, prof. dr hab. inż. Stanisław Mazur, prof. dr hab. inż. Sławomir Kurpaska i prof. dr hab. inż. Czesław Kłoczek

Goście uroczystości

Z głębokim żalem informujemy, że w ubiegłym roku akademickim ze Społeczności Uniwersytetu Rolniczego odeszli:

- pan mgr inż. Andrzej Cerek,
- pan Józef Jędrszczyk,
- pan prof. Stanisław Urban, doktor honoris causa Uniwersytetu Rolniczego,
- pani mgr Danuta Banaś-Szczerbik,
- pan prof. Zenon Muszyński,
- pani inż. Mieczysława Lachowicz,
- pani Krystyna Lewicka,
- pan dr inż. Klemens Godek,
- pani Janina Eleonora Letscherowa,
- pani Elżbieta Sala,
- pan mgr inż. Andrzej Gruszczyk,
- pani dr Danuta Stobiecka,
- pan Stanisław Korniejenko
- pan prof. Marcin Barlik – doktor honoris causa UR,
- pan mgr inż. Edward Piorunek,
- pan Tadeusz Dyrda.

Pozostaną w naszej wdzięcznej pamięci.

Immatrikulacja studentów

W imieniu JM Rektora aktu immatrikulacji studentów I roku dokonał **dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. UR – prorektor ds. dydaktycznych i studenckich**. Zaprezentował on skład 16-osobowej delegacji studentów, informując zebranych, z której szkoły pochodzi każdy z abiturientów. Wcześniej młodzi żacy powtórzyli za prorektorem rotę ślubowania.

W związku z uroczystą inauguracją nowego roku akademickiego na ręce JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego, profesora **Włodzimierza Sady**, napłynęły okolicznościowe adresy i listy gratulacyjne, które zaprezentował **prof. dr hab. inż. Florian Gambuś – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą**.

Kończąc uroczystość, JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego im. **Hugona Kołłątaja w Krakowie prof. Włodzimierz Sady** skierował słowa wdzięczności pod adresem wszystkich osób zaangażowanych w przygotowanie i sprawny przebieg tegorocznej inauguracji.

Opracowanie: Redakcja

Prof. dr hab. inż. Piotr Gruba

Nominacje profesorskie: prof. dr hab. inż. Piotr Gruba

Zakład Gleboznawstwa Leśnego

Wydział Leśny

Urodził się 30 grudnia 1972 r. w Kielcach. W roku 1997 uzyskał tytuł magistra inżyniera leśnictwa na Wydziale Leśnym Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Stopień doktora otrzymał 12 lutego 2003 r. (*Formy glinu w glebach monokultur świerkowych i przebudowanych drzewostanów Żywiecczyzny*), a stopień doktora habilitowanego 19 grudnia 2012 r. (*Zależności pomiędzy wybranymi właściwościami jonowymiennymi gleb leśnych oraz ich zmiany pod wpływem drzewostanów*). Tytuł profesora nauk leśnych otrzymał 29 stycznia 2018 r.

W 1997 r. został zatrudniony na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie, początkowo na stanowisku starszego technika, potem asystenta (1998), następnie adiunkta (2003), a obecnie profesora nadzwyczajnego.

Od roku 2014 jest Kierownikiem Zakładu Gleboznawstwa Leśnego.

Jego zainteresowania badawcze koncentrują się na chemicznych właściwościach glinu w glebach, strukturze przestrzennej zmienności właściwości gleb i jej związku z rozmieszczeniem drzew, właściwościach jonowymiennych gleb, modelowaniu właściwości gleb, zawartości stabilnej i labilnej frakcji gle-

bowej materii organicznej w glebach, zanieczyszczeniu gleb wzdłuż dróg ekspresowych. W latach 2001–2002 odbył 8-miesięczny staż naukowo-badawczy w Department of Soil and Water Science, Agricultural University of Norway (Aas), realizując pod kierunkiem prof. Jana Muldera projekt badawczy „Aluminium toxicity in spruce forest and mixed-forest stands”.

Jego dorobek naukowy obejmuje 56 prac recenzowanych, z których najważniejsze zostały opublikowane w czasopismach: „Science of the Total Environment”, „Ecological Engineering”, „Catena”, „Annals of Forest Science”, „Water Air and Soil Pollution”, „Geoderma”, „Forestry”, „Ecological Research”, „European Journal of Forest Research”, „Soil Science Society of America Journal”.

Był kierownikiem trzech projektów badawczych finansowanych przez KBN i NCN: „Nowy sposób oceny zagrożenia środowiska kwaśnych gleb leśnych ze strony glinu (Al)” (KBN, 2004–2006); „Badania nad przestrzenną zmiennością ilości i jakości labilnej frakcji glebowej materii organicznej na tle zmienności podłoża geologicznego i drzewostanów” (NCN-OPUS, 2011–2014); „Wpływ zanieczyszczenia metalami ciężkimi na stabilizację i akumulację materii organicznej w kwaśnych glebach leśnych na tle zróżnicowanego podłoża geologicznego i składu gatunkowego drzewostanów” (NCN-OPUS, 2018–2021) oraz kierownikiem na UR projektu (uzyskanego w konsorcjum) „Przestrzenna dystrybucja zanieczyszczeń pyłowych w glebach stref podkoronowych wybranych gatunków iglastych

i liściastych – badania w oparciu o zintegrowane metody magnetyczne i geochemiczne” (NCN-SONATA). Wykonawca w międzynarodowym projekcie „Development of soil quality indices for natural forest habitats of lowlands and uplands in Poland and its application in silviculture” (Polish-Norwegian Research Found, 2009–2011). Wykonawca w pięciu innych projektach krajowych.

Promotor jednej pracy doktorskiej zakończonej obroną: dr inż. Adam Łukasik *Zastosowanie magnetometrii glebowej do oceny wpływu drzew na dystrybucję zanieczyszczeń pyłowych do wierzchnich poziomów gleb obszarów zurbanizowanych na przykładzie konurbacji górnośląskiej* (2015), promotor w dwóch otwartych przewodach doktorskich (M. Kania, P. Gołąb), recenzent jednego osiągnięcia habilitacyjnego (M. Kormanek) i trzech rozpraw doktorskich (M. Jasik, K. Krakowian, K. Sroka).

Był promotorem 40 prac magisterskich i 25 prac inżynierskich. Prowadzi zajęcia z gleboznawstwa, geochemii i typologii lasu na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Za współautorstwo monografii *Gleby w środowisku przyrodniczym i krajobrazach Europy* (red. Brożek Stanisław, 2013) nagrodzony wyróżnieniem II Wydziału Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN (2015) oraz Nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2014).

Interesuje się historią. Jest absolwentem Wydziału Historycznego UJ, kierunek archeologia (2015–2017).

Gratulujemy.
Redakcja

Prof. dr hab. inż. Jarosław Socha

Nominacje profesorskie: prof. dr hab. inż. Jarosław Socha

Zakład Biometrii i Produkcyjności Lasu

Wydział Leśny

WYKSZTAŁCENIE, STOPNIE I TYTUŁY NAUKOWE

Urodził się 3 października 1970 r. w Szczepleszynie w ówczesnym województwie zamajskim. W roku 1990 ukończył Technikum Leśne w Biłgoraju. W roku 1990 rozpoczął studia na Wydziale Leśnym Akademii Rolniczej w Krakowie. Już od V roku studiów związał swoją ścieżkę zawodową z Wydziałem Leśnym, będąc decyzją rektora Akademii Rolniczej w Krakowie zatrudnionym w charakterze asystenta wolontariusza w Katedrze Dendrometrii. W czerwcu 1995 r. po złożeniu pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem dr Lucylli Rutkowskiej ukończył studia, otrzymując tytuł magistra inżyniera leśnictwa.

PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ

Od 1 lipca 1995 r. zatrudniony był na stanowisku asystenta. W roku 1997 ukończył Podyplomowe Studia Komputerowych Systemów Przetwarzania Informacji w Instytucie Matematyki na Wydziale Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W 2001 uzyskał tytuł doktora nauk leśnych. W roku 2010 uzyskał stopień doktora habilitowanego w specjalno-

ściach: produktywność lasu i dendrometria, rozprawa habilitacyjna miała tytuł: *Metoda modelowania potencjalnych zdolności produkcyjnych świerka w górach*. Badania stanowiące podstawę rozprawy habilitacyjnej były finansowane z grantu KBN, którego był kierownikiem. W latach 2013–2018 pracował na stanowisku profesora nadzwyczajnego UR w Krakowie. Od 1 września 2014 r. pełni funkcję kierownika Zakładu Biometrii i Produkcyjności Lasu w Instytucie Zarządzania Zasobami Leśnymi, a od roku 2016 jest prodziekanem ds. nauki i rozwoju Wydziału Leśnego. 29 stycznia 2018 r. uzyskał tytuł profesora nauk leśnych i od 1 lutego 2018 r. jest zatrudniony na Wydziale Leśnym UR w Krakowie na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

W ramach podnoszenia kwalifikacji ukończył szereg kursów i szkoleń w Polsce i za granicą, a także odbył zagraniczne staże naukowe. W roku 2014 odbył czteromiesięczny staż w Integrated Remote Sensing Studio na Uniwersytecie Kolumbii Brytyjskiej w Vancouverze (Kanada). W roku 2015 przebywał na trzytygodniowym stażu na Uniwersytecie Lizbońskim (Instituto Superior de Agrono-

mia – Forestry Research Centre), finansowanym przez European Cooperation in Science and Technology. Ponadto odbył 15 krótkoterminowych pobytów naukowych w takich krajach, jak: Austria, Belgia, Chorwacja, Francja, Finlandia, Hiszpania, Niemcy, Słowacja, Szwecja, Portugalia, Ukraina, Węgry i Włochy.

ZAINTERESOWANIA NAUKOWO-BADAWCZE, DOROBEK NAUKOWY, STAŻE I GRANTY

Jego zainteresowania naukowe obejmują głównie zagadnienia związane z produktywnością siedlisk leśnych i modelowaniem wzrostu drzewostanów. Najważniejszym osiągnięciem z tego zakresu jest opracowanie modeli wzrostu drzewostanów oraz oryginalnej metody budowy modeli wzrostu z wykorzystaniem powtarzanego skanowania laserowego.

Jego dorobek naukowy obejmuje ponad 70 oryginalnych prac naukowych, opublikowanych w recenzowanych czasopismach naukowych, w tym większość w czasopismach z listy Journal Citation Reports o łącznym IF>40, spośród których najważniejsze to: „Canadian Journal of Forest Research”, „European Journal of Forest Research”, „Scandinavian Journal of Forest Research”, „Ecological Engineering”,

„Forest Ecology & Management”, „Catena”, „New Forests”, „Science of Total Environment”, „Forests”, „iForest – Biogeosciences and Forestry”. Jednocześnie był recenzentem ponad 40 artykułów naukowych dla takich renomowanych czasopism międzynarodowych, jak: „Annals of Forest Science”, „Canadian Journal of Forest Research”, „European Journal of Forest Research”, „Forest Ecology and Management”, „Agricultural and Forest Meteorology”, „Forests”, „Remote Sensing”, „Scandinavian Journal of Forest Research”, „iForest – Biogeosciences and Forestry”, „Journal of Environmental Sciences & Research”, „Journal of Forestry Research”, „Journal of Mountain Science”, „BMC Bioinformatics”. Ponadto recenzował rozdziały w monografiach dla wydawnictw Springer i Canadian NRC Research Press. Jest członkiem komitetów redakcyjnych czasopism: „Annals of Biometry and Biostatistics”, „Central European Forestry Journal”, „Beskydy” oraz „Journal of Forest Research”.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

W ramach działalności dydaktycznej prowadził lub prowadzi wykłady i ćwiczenia dla studentów oraz doktorantów Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie z przedmiotów: doświadczalnictwo leśne, statystyka matematyczna, technologia informacyjna, dendrometria, produktywność drzewostanów z biometrią, doświadczalnictwo w badaniach przyrodniczych, doświadczalnictwo i modelowanie. Był promotorem w czterech przewodach zakończonych obroną pracy doktorskiej, pełni rolę promotora w trzech otwartych przewodach doktorskich oraz jest opiekunem naukowym trzech doktorantów przygotowujących się do otwarcia przewodu doktorskiego. Jest promotorem ponad 75 prac magisterskich i inżynierskich. Od 2001 r. jest opiekunem Sekcji Biometrycznej Koła Naukowego Leśników.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

Pełnił funkcję członka senatu UR w kadencjach 2002–2005 i 2005–2008 oraz 2016–2020. Od 2002 r. jest członkiem Rady Wydziału Leśnego i Komisji Wydziałowych:

ds. Nauki (od 2012), ds. Budżetu (2008–2012), ds. Leśnego Zakładu Doświadczalnego (2005–2008), ds. Oceny Kadry (2005–2008). Ponadto był członkiem Rady Programowej Studium Doktoranckiego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (2012–2016), rzecznikiem dyscyplinarnym Uniwersytetu Rolniczego ds. studentów i doktorantów (2012–2016), przewodniczącym Komisji ds. Jakości Kształcenia na Studiach Doktoranckich Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (2014–2016) oraz członkiem Rektorskiej Komisji ds. Opracowania Misji i Strategii Uczelni (2014). Jest członkiem Senackiej Komisji ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (2016–2020).

Prof. dr hab. inż. Jarosław Socha jest aktywnie zaangażowany w działalność poza Uczelnią, gdzie pełnił lub pełni funkcje:

- członka Prezydium Komitetu Nauk Leśnych i Technologii Drewna Polskiej Akademii Nauk na kadencję 2015–2018, Wydział II Nauk Biologicznych i Rolniczych;
- stałego członka panelu ekspertów w ramach European Cooperation in Science and Technology w dziedzinie *Forests, their Products and Services* (od 2013 r.);
- członka komitetu zarządzającego (*management committee member*) w pięciu akcjach COST:
  - FP0804: Forest Management Decision Support Systems w latach 2012–2013;
  - FP1202: Strengthening conservation: a key issue for adaptation of marginal/peripheral populations of forest tree to climate change in Europe (*MaP-FGR*) w latach 2012–2016;
  - ES1203: Enhancing the resilience capacity of SENSitive mountain FORest ecosystems under environmental change (SENSFOR). w latach 2012–2016;
  - FP1201: Forest LAnd Ownership Changes in Europe: Significance for Management And Policy (FACESMAP) w latach 2013–2016;
  - COST FP1304: Towards robust PROjections of European FOrests UNDER climate change (PROFOUND) w latach 2014–2018.

Od 2008 r. jest członkiem międzynarodowego stowarzyszenia naukowego Resource Modelling Association. Brał czynny udział w kilkudziesięciu międzynarodowych konferencjach naukowych, m.in. w: Austrii, Chile, Finlandii, Francji, Włoszech, Rosji, Szwecji, USA i Polsce, na których wygłosił liczne referaty.

Dla promocji badań oraz zaakcentowania pozycji naukowej Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie zorganizował na Wydziale Leśnym trzy mityngi plenarne COST: w roku 2015 we współpracy z COST i Thule Institute (Uniwersytet w Oulu, Finlandia) zorganizował mityng akcji COST SENSFOR: „Enhancing the resilience capacity of SENSitive mountain FORest ecosystems under environmental change”. Również w roku 2015 we współpracy z COST i Institut für Wald-, Umwelt- und Ressourcenpolitik (Universität für Bodenkultur w Wiedniu) zorganizował w Krakowie mityng plenarny akcji COST FACEMAP: „Forest LAnd Ownership Changes in Europe: Significance for Management and Policy – FACESMAP”, w których udział wzięli przedstawiciele instytucji państwowych, organizacji pozarządowych i świata nauki z 28 krajów Europy. Uczestniczył w realizacji 12 projektów badawczych, w tym w roli kierownika w dwóch grantach (ówczesnego) KBN i jednym grantie NCN; w roli wykonawcy w siedmiu projektach krajowych, w tym: trzech z KBN, trzech z MNiSW oraz w grantie z NCBiR oraz grantie międzynarodowym realizowanym w ramach H2020, w których pełnił rolę kierownika projektu na UR w Krakowie. Kandydat uczestniczył również w roli wykonawcy w dwóch projektach międzynarodowych finansowanych w ramach 5. Programu Ramowego Unii Europejskiej i 7. Programu Ramowego Unii Europejskiej.

WSPÓŁPRACA Z PRAKTYKĄ

Ścisłe współpracuje z praktyką, w ramach której był kierownikiem projektu badawczego realizowanego na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych wspólnie z Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oraz Instytutem Badawczym Leśnictwa.

Uczestniczył także w realizacji trzech innych tematów badań zamawianych przez PGL Lasy Państwowe, w tym w roli kierownika w dwóch projektach. W wyniku działalności na rzecz praktyki opracował modele bonitacyjne i algorytmy przyrostowe dla głównych gatunków lasotwórczych Polski oraz opracował wersję wdrożeniową programu Taksator pozwalającej na ich zastosowanie w Systemie Informatycznym Lasów Państwowych. Przygotowanie wdrożenia rozwiązania odbyło się we współpracy z Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Ponadto opracował i przygotował wdrożenie metody korekty modeli zbieżystości i wzorów empirycznych do określania kształtu i miąższości drzew na podstawie danych z naziemnego skanowania laserowego. Przygotowanie wdrożenia odbyło się we współpracy z firmą Taxus SI.

W ramach współpracy z praktyką pełnił funkcję członka Kolegium Lasów Państwowych (2014–2017) oraz członka zespołu doradczo-pomocniczego ds. modelowania zjawisk i procesów zachodzących w leśnictwie na zaproszenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (od roku 2016).

PRYZNANE ODZANECZANIA I NAGRODY

Za swoją działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną był nagrodzony w latach 2005–2018 piętnastoma nagrodami indywidualnymi i zespołowymi. W roku 2018 otrzymał wyróżnienie przyznane przez Kapitułę Nagrody Lasów Państwowych im. Adama Loreta w kategorii „Najbardziej doniosła, z punktu widzenia wiedzy podstawowej lub/ oraz praktycznej, zakończona i zrealizowana na terytorium RP praca naukowa dotycząca szeroko rozumianego leśnictwa” za pracę naukową pt. *Aktualna i potencjalna produktywność siedlisk leśnych Polski dla głównych gatunków lasotwórczych*. W roku 2016 otrzymał Nagrodę Zespołową Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za monografię naukową pt. *Ekologiczne i hodowlane uwarunkowania przebudowy drzewostanów świerkowych w Beskidzie Śląskim i Beskidzie Żywieckim*, w której był współautorem oraz członkiem komitetu redakcyjnego. W latach 2014 i 2015 otrzymał stypendium z Własnego Funduszu Stypendialnego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie dla pracowników wyróżniających

się w zdobywaniu środków finansowych na badania. W latach 2006, 2013 i 2014 otrzymał stypendia z Własnego Funduszu Stypendialnego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Ponadto otrzymał osiem Nagród JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie: w latach 2005 i 2014 za osiągnięcia w dziedzinie dydaktycznej, w roku 2008 nagrodę zespołową I stopnia za osiągnięcia w dziedzinie organizacyjnej oraz od roku 2006 był pięciokrotnie nagradzany nagrodami indywidualnymi za osiągnięcia w dziedzinie naukowej.

ZAINTERESOWANIA POZANUKOWE

Prywatnie interesuje się sportem (narciarstwo, rolkarstwo), lubi muzykę hardrockową, heavy-metalową i klasyczną, turystykę wysokogórską oraz literaturę popularnonaukową i biograficzną. Pięciokrotnie (2006, 2012, 2013, 2016, 2017) zajął I miejsce w mistrzostwach Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w narciarstwie alpejskim w konkurencji slalom gigant.

*Gratulujemy.
Redakcja*

Informacja z przebiegu obrad Senatu UR

w dniu 28 września 2018 r.

Rektor poinformował, że w okresie od ostatniego posiedzenia Senatu zmarli: **mgr Edward Piorunek** – pracownik Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji oraz **pan Tadeusz Dyrda** – wieloletni pracownik Rybackiej Stacji Doświadczalnej Katedry Ichtiobiologii i Rybactwa Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt. Senat uczcił ich pamięć chwilą ciszy.

Rektor poinformował, że:

- 21 września 2018 r. **profesor Janusz Żmija** otrzymał tytułu Honorowego Obywatela Gminy Świerklaniec;
- 29 czerwca 2018 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Rozwoju Obszarów Wiejskich, podczas którego prodziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji **dr hab. inż. Jacek M. Pijanowski** został wybrany na przewodniczącego Międzynarodowej Rady Naukowej Instytutu;
- studentka Wydziału Leśnego **Angelika Augustyn** zdobyła brązowy medal w chodzie sportowym na 20 km podczas Młodzieżowych Mistrzostw Polski;
- student Wydziału Leśnego **Jakub Solarz** zdobył 12. miejsce na świecie i 4. wśród polskich studentów w Akademickich Mistrzostwach Świata w Kolarstwie Górskim – Portugalia 2018;
- pracownik Biblioteki Głównej **Bartosz Jasiński** na Mistrzostwach Świata w Strzelectwie Sportowym, odbywających się w Changwon (Korea Południowa), zajął 28. miejsce w konkurencji „karabin dowolny 60 strzałów leżąc”;
- funkcję p.o. przewodniczącego Uczelnianej Rady Samorządu Studentów pełni obecnie **pan Tymoteusz Nowicki** z Wydziału Leśnego.

Senat określił nowe efekty kształcenia na kierunku studiów:

- jakość i bezpieczeństwo żywności, studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzonym w formie stacjonarnej przez Wydział Technologii Żywności,

Senat pozytywnie zaopiniował zniesienie studiów I i II stopnia na kierunku studiów inżynieria biosystemów od roku akademickiego 2018/2019.

Senat zmienił uchwałę Senatu nr 47/2018 z dnia 29 czerwca 2018 r. w sprawie zasad ustalania zakresów obowiązków nauczycieli akademickich Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiaru zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych.

Senat zaktualizował Plan zadań inwestycyjnych na lata 2018–2023

Senat doprecyzował zapisy uchwały Senatu nr 35/2018 z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z wykonania Planu rzeczowo-finansowego za rok 2017.

Oryginał protokołu wraz z załącznikami znajduje się w Biurze Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Dr inż. Justyna Mazur wyróżniona w konkursie Nagrody Miasta Krakowa 2018

19 października Prezydent Miasta Krakowa wręczył nagrody tegorocznym laureatom prestiżowego konkursu „Nagrody Miasta Krakowa 2018”. W ramach konkursu **dr inż. Justyna Mazur** otrzymała wyróżnienie za pracę doktorską pt. *Układy alejowe w przestrzeni miejskiej Krakowa – charakterystyka, analiza struktury i ocena stanu roślin*. Praca powstała pod kierunkiem **prof. dr hab. inż. Anny Bach** w Katedrze Roślin Ozdobnych Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa UR. Historia przyznawania Nagród Miasta Krakowa wybitnym osobowościom związanym z miastem sięga aż XVI w. Wyróżnienia w konkursie przyznawane są absolwentom krakowskich uczelni wyższych za prace szczególnie wartościowe dla miasta.

Pani dr inż. Justyna Mazur jest pracownikiem Katedry Roślin Ozdobnych Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa. Po ukończeniu studiów magisterskich na kierunku ogrodnictwo ze specjalnością sztuka ogrodowa na Wydziale Biotechnologii i Ogrodnictwa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie rozpoczęła pod opieką **prof. dr hab. inż. Anny Bach** badania związane z zielenią Krakowa. W obszernych i interdyscyplinarnych badaniach dr inż. Justyna Mazur skupiła się na problematyce alei miejskich. Powstała w ich efekcie praca doktorska stanowi dysertację kompletnie przedstawiającą tematykę historii i współczesnych problemów utrzymania alei dużego polskiego miasta. Zawiera całościową i wieloaspektową

analizę prestiżowych alei Krakowa – obejmującą ocenę aktualnego zasobu i stanu roślin oraz uwzględniającą unikatowe własności poszczególnych obiektów – zarówno w aspekcie historycznym i kompozycyjnym, jak i przyrodniczym. Wyniki przeprowadzonych przez dr Mazur badań wskazują na najistotniejsze czynniki mające wpływ na obecny wygląd alei oraz umożliwiając sformułowanie zasad postępowania z istniejącymi obiektami. Prezentowane opracowanie może przyczynić się nie tylko do podniesienia estetyki i funkcjonalności alei, ale również ich ochrony, która wydaje się być obecnie szczególnie istotna. W ostatnich dziesięcioleciach obserwuje się bowiem bardzo niekorzystne zjawisko zanikania układów alejowych w krajobrazie Krakowa. Tematyka omawianej dysertacji porusza również ważne dla miasta zagadnienie podnoszenia jakości życia mieszkańców, dla których obecność zadbanych terenów zieleni w najbliższym otoczeniu jest istotna. Przecinająca miasto sieć alei stanowi zielony korytarz, łącznik, przez który każdego dnia krakowianie osiągają cele swojej codziennej podróży, stąd tak pożądana wydaje się być wysoka jakość tej formy zieleni.

Więcej informacji na stronie „Magiczny Kraków” (http://krakow.pl/aktualnosci/221938,29,komunikat,wreczenie_nagrod_miasta_krakowa_2018_.html).

Gratulujemy.
Redakcja

Sukces mgr Edyty Mazur w XII Konkursie im. Tadeusza Tertila w Tarnowie

30 października br. została rozstrzygnięta 12. edycja Konkursu im. Tadeusza Tertila w Tarnowie. Pula nagród w tym roku osiągnęła 14 tysięcy złotych. Praca magisterska **mgr inż. Edyty Mazur** pt. *Występowanie lekoopornych szczepów *Staphylococcus aureus* i *Escherichia coli* w miejscach użyteczności publicznej jako potencjalny czynnik zagrożenia zdrowia* została wyróżniona przez kapitułę w kategorii prac magisterskich w obszarze nauk techniczno-przyrodniczych.

Pracę, obronioną w lipcu br., będącą studium poświęconym opornym na działanie antybiotyków bakteriom *Staphylococcus aureus* i *Escherichia coli*, które zostały wyizolowane z piaskownicy na terenie miasta Tarnowa, Edyta Mazur napisała w Katedrze Mikrobiologii Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego na Uniwersytecie Rolniczym. Promotorem pracy była **dr hab. inż. Maria J. Chmiel**, natomiast recenzentem **prof. dr hab. inż. Wiesław Barabasz**.

Konkurs im. T. Tertila jest przeznaczony dla osób, które na stałe mieszkają w Tarnowie lub w powiecie tarnowskim, a ich praca, obroniona w roku akademickim, w którym przeprowadzany jest konkurs, tematem nawiązuje do miejsca zamieszkania. Osobno oceniano prace licencjackie lub inżynierskie oraz prace magisterskie, z tym że w przypadku tej ostatniej grupy oddzielnej ocenie podlegają prace z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych, oddzielnie z pozostałych nauk.

Tadeusz Tertil był burmistrzem Tarnowa w latach 1907–1923 i jest dla miasta posta-

cią szczególną. Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Dla uczczenia jego pamięci dwanaście lat temu samorząd Tarnowa rozpoczął przyznawanie nagród im. T. Tertila.

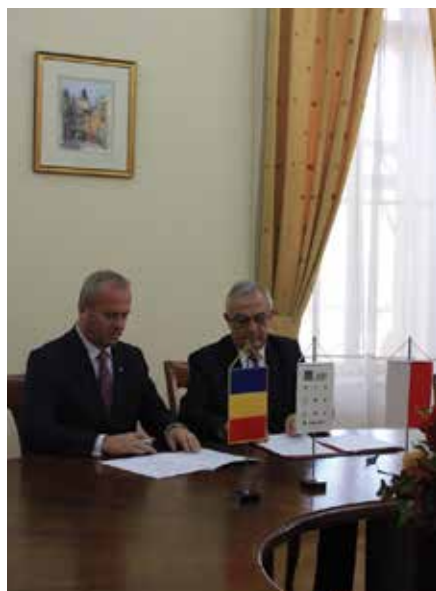
Nazwiska laureatów zostały ogłoszone 30 października 2018 r. podczas uroczystej wspólnej sesji Rady Miejskiej w Tarnowie i Rady Powiatu Tarnowskiego w tarnowskim Ratuszu. Werdykt w imieniu kapituły odczytał zastępca prezydenta Tarnowa ds. rozwoju gospodarczego **Piotr Augustyński**, natomiast nagrody i wyróżnienia wręczali: prezydent Tarnowa **Roman Ciepiela**, starosta powiatu tarnowskiego **Roman Łucarz**, przewodniczący Rady Miejskiej w Tarnowie **Ryszard Pagacz** oraz przewodniczący Rady Powiatu Tarnowskiego **Paweł Smoleń**. Po rozdaniu nagród i wyróżnień miała miejsce premiera filmu pt. *Tadeusz Tertil. Burmistrz Niepodległości*, opowiadającego o życiu oraz działalności tarnowskiego burmistrza na rzecz obywateli miasta na początku minionego stulecia. Po zakończeniu sesji została odsłonięta rzeźba przedstawiająca burmistrza Tadeusza Tertila.

Zachęcamy wszystkich Studentów Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, którzy mieszkają w Tarnowie lub w powiecie tarnowskim, a piszą prace licencjackie, inżynierskie czy magisterskie tematycznie związane z miejscem zamieszkania, do zgłoszenia swoich opracowań na konkurs.

*Gratulujemy pani Edycie Mazur.
Redakcja*

Jubileusz 70-lecia Uniwersytetu Transylwania w Braşowie

Braszów, 25–26 października 2018 r.

Rektorzy: prof. Ioan Vasile Abrudan i prof. Włodzimierz Sady podpisują umowę o współpracy między uczelniami

W dniach 25 i 26 października 2018 r. rektor Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie – prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady oraz pełnomocnik rektora ds. wymiany międzynarodowej – prof. dr hab. inż. Stanisław Małek wzięli udział w uroczystościach związanych z jubileuszem 70-lecia Uniwersytetu Transylwania (<https://www.unitbv.ro>) w Braşowie na zaproszenie rektora tej uczelni, prof. dr. inż. Ioana Vasile Abrudana. Ponadto dziekan Wydziału Leśnego – prof. dr hab. inż. Marcin Pietrzykowski uczestniczył w obchodach 70-lecia powołania Wydziału Leśnego na Uniwersytecie Transylwania oraz w Konferencji Międzynarodowej „Forest and Sustainable Develop-

ment” i w spotkaniu dziekanów wydziałów leśnych Conference of Deans and Directors of European Forestry Faculties and Schools (ConDDEFFS).

Podczas tej wizyty rektorzy podpisali umowę o współpracy pomiędzy uniwersytetami. Podkreślili również, że mają nadzieję, iż tytuły honorowe profesorów Uniwersytetu Transylwania przyznane prof. dr. hab. inż. Marciniowi Pietrzykowskiemu i prof. dr. hab. inż. Stanisławowi Małkowi przyczynią się do rozwoju współpracy i wymiany międzynarodowej pomiędzy uniwersytetami.

Podczas dwustronnego spotkania rektorzy wymienili informacje o podejmowanych działaniach związanych z reorganizacją pracy na kierowanych przez siebie uczelniach oraz o wysiłkach zmierzających do poprawy ich zarządzania. Rektorzy rozmawiali również o możliwości współpracy naukowej i dydaktycznej pomiędzy uniwersytetami. Odwiedzili Institute RDI High Tech Products for Susta-

nable Development – Institutul de Cercetare-Dezvoltare al Universităţii Transilvania din Braşov (<https://icdt.unitbv.ro>), gdzie kontynuowali rozmowy o możliwościach współpracy naukowej, szczególnie przy realizacji prac doktorskich, oraz dydaktycznej w ramach wspólnych kursów w języku angielskim, jak również o trudnościach w realizacji i funkcjonowaniu inwestycji prowadzonych ze środków pomocowych Unii Europejskiej. Podczas konferencji jubileuszowej podjęto rozmowy dotyczące rozpoczęcia wspólnych działań na rzecz pozyskania środków w ramach Horyzont 2020 na realizację badań w obszarze Karpat.

Podczas uroczystości przedstawiciele Uniwersytetu Rolniczego przeprowadzili szereg rozmów z rektorami oraz dziekanami z: Austrii, Chin, Czech, Litwy, Niemiec, Mołdawii, Rosji, Rumunii, Słowacji, Ukrainy i Uzbekistanu, mając nadzieję na przyszłą współpracę.

Opracowanie i zdjęcia:
prof. dr hab. inż. Stanisław Małek

Uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Transylwania w Braşowie

Szkolenie pn. „Nowe tendencje w teorii i praktyce urządzania obszarów wiejskich na przykładzie operacji typu *scalenie gruntów*”

Kraków, 19 września 2018 r.

Przemawia prof. dr hab. inż. Krzysztof Gawroński

19 września 2018 r. – na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Krakowie zorganizował szkolenie pn. „Nowe tendencje w teorii i praktyce urządzania obszarów wiejskich na przykładzie operacji typu *scalenie gruntów*”.

Scalenia gruntów w Polsce sukcesywnie zyskują na znaczeniu. Już nie tylko dla poprawy rozłogu gospodarstw, ale jako postępowanie pomocne w kształtowaniu struktury przestrzennej polskiej wsi. W końcowej fazie tzw. uzgodnień międzyresortowych znajduje się kolejna nowelizacja ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, która ma m.in. dostosować definicję scaleni gruntów do ich aktualnej roli, czyli narzędzia umożliwiającego szerokie przemiany przestrzenne polskiej wsi oraz rozwój obszarów wiejskich.

Szkolenie było przeznaczone dla pracowników urzędów marszałkowskich, wojewódzkich biur geodezji i terenów rolnych, pracowników urzędów wojewódzkich, starostw powiatowych, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, ośrodków doradztwa rolniczego oraz uczelni wyższych. Łącznie w szkoleniu uczestniczyło 89 osób. Szkolenie zostało podzielone na trzy bloki tematyczne.

Szkolenie otworzył **dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji – prof. dr hab. inż. Krzysztof Gawroński**.

W I bloku tematycznym pt. „Wymiana zdobytych doświadczeń i prezentacja dobrych praktyk stosowanych przy realizacji operacji typu *scalenie gruntów*” prelegentami byli: **Jan Zalewski** – starosta siemiatycki, **Lesław Wolcz** – dyrektor Dolnośląskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu, **Gustaw Korta** – dyrektor Krakowskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Krakowie oraz **Tomasz Dragun** – prezes Małopolskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych sp. z o.o. w Tarnowie.

W II bloku tematycznym pt. „Sposoby rozwiązywania problemów związanych z barierami o charakterze społecznym, instytucjonalnym, prawnym i ekonomicznym prac scaleniu” przedstawili swoje prezentacje: **prof. dr hab. Franciszek Woch** z Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, **dr Jarosław Taszakowski** z Krakowskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych, będący też adiunktem w Katedrze Geodezji Rolnej, Katastru i Fotogrametrii Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, oraz **dr Robert Szewczyk** – pracownik Starostwa Powiatowego w Suchoj Beskidzkiej, będący również adiunktem KGRKiF UR.

Moderatorem obydwu bloków tematycznych był **dr hab. inż. Jacek M. Pijanowski** – prodziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji.

W III bloku tematycznym pt. „Doświadczenia z zarządzania operacją typu *scalenie gruntów*” wystąpili: **Maciej Jezioro** – geodeta województwa małopolskiego, **Bartosz**

Czech – zastępca dyrektora Biura Geodezji w Lublinie oraz **Zbigniew Kiszka** – starosta przeworski. Moderatorem tego bloku tematycznego była **Alina Dalewska** – zastępca dyrektora Krakowskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Krakowie.

Kończącą część szkolenia, czyli dyskusję i podsumowanie, prowadziła również **Alina Dalewska**, zadając pierwsze pytanie skierowane do **Roberta Kowalczyka** – naczelnika Wydziału Geodezji i Klasyfikacji Gruntów w Departamencie Gospodarki Ziemią MRiRW. Ponadto w dyskusji głos zabierali jeszcze: **Danuta Paluch** – małopolski wojewódzki inspektor nadzoru geodezyjnego i kartograficznego, **Marek Fudali** z Podkarpackiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych oraz kilkakrotnie **prof. dr hab. Karol Noga** z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, a także **prof. Franciszek Woch** z Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Właściwie wszystkie pytania skierowane były do **Roberta Kowalczyka** z MRiRW i dotyczyły trwających zmian ustawowych oraz innych unormowań i ujednoliczeń prawnych. Pan Naczelnik przedstawił działania MRiRW dotyczące zmian w prawie oraz udzielił obszernych wyjaśnień dla zadających pytania. Były to satysfakcjonujące wyjaśnienia.

Oficjalnego zakończenia szkolenia dokonali **Robert Kowalczyk** oraz **dr hab. Jacek M. Pijanowski**.

Opracowanie:

prof. dr hab. inż. Krzysztof Gawroński,
dr hab. inż. Jacek M. Pijanowski,
inż. Halina Stachura

V Małopolskie Targi Żywności „Zasmakuj z UR”

29–30 września 2018 r.

V Małopolskie Targi Żywności przyciągnęły całe rodziny

Przy przepięknej jesiennej aurze odbyły się piąte już Małopolskie Targi Żywności „Zasmakuj z UR”. Malownicze otoczenie dworku Uniwersytetu Rolniczego przy ul. Balickiej zachwycało różnorodnością barw, którą oczarowani zostali zwiedzający oraz wystawcy, którzy przybyli na Targi. W tym roku było ich 50, a ich oferta była naprawdę bogata – wszystko w tonie zdrowego stylu życia i promocji produktów regionalnych i tradycyjnych.

Podczas uroczystego otwarcia Targów **JM Rektor – prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady** powitał wszystkich przybyłych gości i zaprosił do zapoznania się z ofertą Targów. Zauważył również, że wydarzenie organizowane po raz piąty to już tradycja. Potwierdzeniem dla tego spostrzeżenia może być liczba

patronatów honorowych, którymi impreza została objęta. Poparcie dla organizacji Targów wyrazili m.in.: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewoda Małopolski, Marszałek Województwa Małopolskiego oraz Prezydent Miasta Krakowa. Imprezę zaszczylicili swoją obecnością m.in.: **Ryszard Czaicki** (Małopolska Izba Rolnicza), **Adam Ślusarczyk** (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa), **Krzysztof Duda** (Centrum Doradztwa Rolniczego o. Kraków) oraz **Jędrzej Krupiński** (Instytut Zootechniki w Balicach).

Goście Targów – których w tym roku było około 4,5 tysiąca – nie tylko odwiedzali stoiska wystawców, ale też mogli skorzystać z wielu

atrakcji przygotowanych przez organizatorów. Prezentacja stoisk z żywnością tradycyjną i regionalną, wykłady dotyczące zdrowego żywienia, pokazy kulinarne, pokazy browarnicze, występy Studenckiego Zespołu Góralskiego „Skalni”, Chóru Uniwersytetu Rolniczego i Zespołu Sygnalistów Myśliwskich „Hagard”, pokazy tańca i śpiewu oraz kącek zabaw dla dzieci to niektóre z nich. Dużym zainteresowaniem cieszył się pawilon Polskiej Ekologii.

Gdy impreza – przebiegająca w miłej piknikowej atmosferze – zmierzała ku końcowi, nastąpił moment ogłoszenia wyników konkursów. Puchar JM Rektora UR dla Najsympatyczniejszego Wystawcy otrzymało stoisko Lasów Państwowych w Krakowie. Pozostałe nagrody zostały ufundowane przez Uniwersytet Rolniczy, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Oficjalnego zamknięcia V Małopolskich Targów Żywności „Zasmakuj z UR” dokonał **prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni – prof. dr hab. inż. Krzysztof Ostrowski**, który podziękował wszystkim za przybycie w mury Uniwersytetu Rolniczego i uczestnictwo w tegorocznej imprezie. Gromkie brawa otrzymali od publiczności organizatorzy Targów – pracownicy Centrum Kultury i Kształcenia Ustawicznego – oraz wolontariusze, którzy im z wielkim zaangażowaniem pomagali. Do podziękowań przyłączył się dyrektor CKiKU – **mgr inż. Michał Szandula**.

Mamy nadzieję, iż przyszłoroczne Targi będą równie udane jak te ostatnie.

Opracowanie: inż. Wojciech Maślanka

Zdobywcą Pucharu JM Rektora UR dla Najsympatyczniejszego Wystawcy zostały Lasy Państwowe

Pokazy kulinarne były ciekawym urozmaicheniem Targów

AGRO-KRAK UR 2018

– pokazy zbioru kukurydzy i uprawy roli agregatami uprawowymi

20 października 2018 r.

Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne Uniwersytetu Rolniczego w Prusach zorganizowało 20 października 2018 r. pierwszą edycję cyklicznej imprezy pokazowo-wystawienniczej pod nazwą AGRO-KRAK UR 2018. Pierwsza edycja składała się z pokazu zbioru kukurydzy na nasiona na poletkach doświadczalnych gospodarstwa, prowadzonych wspólnie z niemiecką firmą nasienną KWS, obejmując dwanaście odmian kukurydzy. Zbiór wykonano przy użyciu czterech najnowocześniejszych kombajnów trzech renomowanych firm: Fendt, Claas i John Deere z przystawkami sześć-, ośmio- i dwunastorzędowymi. Wyniki doświadczenia wykazały plony w granicach od 13,5 do 16,4 tony kukurydzy według odmian przy takim samym poziomie nawożenia. Pokaz obejrzało około trzystu rolników z Małopolski oraz przedstawiciele władz Uczelni i pracowni-

cy naukowcy Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego i Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki, a także okoliczni mieszkańcy i młodzież szkolna. Muzyczną oprawę imprezy wykonała kapela Maszkowiaczy.

Drugim pokazem była uprawa roli z użyciem ciągników rolniczych wraz z nowoczesnymi pługami i agregatami uprawowymi. Szczególnie duże zainteresowanie wzbudziły ciągniki dużej mocy: 430-konny John Deere oraz ponadpięciusetkonny Fendt 1050, lecz wielu rolników interesowały ciągniki mniejszej mocy tych firm oraz Kuboty i rodzimego Ursusa. Firma KWS oferowała swoje nasiona, a Yara Poland wysokiej jakości nawozy doglebowe i dolistne. Zorganizowany wśród uczestniczących w imprezie rolników konkurs na najlepszy pokaz w dwu kategoriach wyłonił laureata – firmę Chempest SA

Racibórz (przedstawiciel firmy John Deere), która zwyciężyła tuż przed firmą AgroJurek (przedstawiciel firm Fendt, Valtra i Amazone). Laureat otrzymał nagrodę JM Rektora oraz Dyrekcji Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Impreza – relacjonowana w TVP lokalnie i centralnie – wzbudziła duże zainteresowanie wśród innych firm, które są zainteresowane udziałem w przyszłorocznej, drugiej edycji AGRO-KRAK UR 2019. Jako organizatorzy mamy nadzieję, że impreza zostanie objęta honorowym patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i zostanie wpisana do rejestru wystaw rolniczych MRiRW.

*Opracowanie: Jerzy Jaskiernia,
organizator pokazów,
kierownik Rolniczego Gospodarstwa
Doświadczalnego UR*

*Dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. UR – prorektor ds. dydaktycznych i studenckich,
i mgr inż. Jerzy Jaskiernia – kierownik Rolniczego Gospodarstwa Doświadczalnego UR*

Uczestników pokazów powitał prof. dr hab. inż. Krzysztof Ostrowski – prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni

VII Ogólnopolska Konferencja „GIS w Nauce”

Kraków, 20–22 czerwca 2018 r.

W 2018 r. po raz siódmy odbyła się Ogólnopolska Konferencja „GIS w Nauce”. W tym roku wydarzenie to zorganizowane zostało przez Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego na III Kampusie UJ w Krakowie w dniach 20–22 czerwca 2018 r.

Doświadczenia dotychczasowych edycji konferencji „GIS w Nauce” pokazały, że jej program był otwarty dla przedstawicieli różnych dyscyplin nauki, którzy zaprezentowali szerokie spektrum zagadnień dotyczących m.in. potencjału GIS (systemów informacji geograficznej) w rozwiązywaniu różnorodnych problemów badawczych, nowych

możliwości pozyskiwania, przetwarzania oraz wizualizacji danych przestrzennych, modelowania zjawisk i procesów występujących w środowisku, wykorzystania GIS w badaniach geomarketingowych, studiach lokalizacyjnych i wielu innych.

Szczególony sukces podczas tego wydarzenia odniosła doktorantka Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie – **mgr inż. arch. kraj. Karolina Zięba-Kulawik**, realizująca swoją pracę na Wydziale Leśnym (Instytut Zarządzania Zasobami Leśnymi, Zakład Urządzania Lasu, Geomatyki i Ekonomiki Leśnictwa) pod opieką naukową **dr. hab. inż. Piotra Wężyka** (WL, ZULGiEL), której referat został wyróż-

niony I miejscem w konkursie na najlepsze wystąpienie.

Badania doktorantki dotyczyły klasyfikacji obiektowej zamierających drzewostanów w parkach narodowych: Tatrzańskim i Gorceńskim, przeprowadzonej na zobrażeniach Planet Scope oraz chmurach punktów lotniczego skanowania laserowego (ang. ALS) w analizie ryzyka na szlakach turystycznych. **Karolina Zięba-Kulawik** zaprezentowała też mobilną aplikację na smartfony Bezpieczny Szlak z zaimplementowanymi wynikami badań.

Zaprezentowany temat przedstawiał projekt, dzięki któremu w roku 2017 doktorantka **Karolina Zięba-Kulawik** została laureatką IX

Aplikacja Bezpieczny Szlak (platforma iOS)

Team Esri Polska i laureatka nagrody w konkursie na najlepsze wystąpienie podczas konferencji, mgr inż. arch. Karolina Zięba-Kulawik (pośrodku)

edycji konkursu na „Stypendium naukowe im. Anny Pasek”, które przyznawane jest wybitnym doktorantom polskich instytucji naukowych stosujących w swych badaniach techniki i narzędzia GIS oraz teledetekcji środowiska.

Rozwój teledetekcji oraz pozyskiwanie obrazów satelitarnych z codzienną rewizytą wyznaczyło kierunek współczesnych badań naukowych, zorientowany na zautomatyzowanie procesu klasyfikacji pozyskiwanych danych. Celem pracy było przedstawienie potencjału wykorzystania klasyfikacji obiektowej w automatycznej detekcji martwych drzew w drzewostanach świerkowych parków narodowych: Gorczańskiego i Tatrzańskiego. W pracy wykorzystano zobrazowania satelitarne Planet Scope charakteryzujące się wysoką rozdzielczością przestrzenną (GSD 3.125 m), spektralną (4 kanały: R,G,B + NIR), radiometryczną (16 bit) z codzienną rewizytą, a także dane LiDAR, modele wysokościowe nDSM oraz warstwy informacyjne GIS.

W wyniku przeprowadzonych analiz uzyskano mapę występowania zamierających drzew w TPN i GPN (stan na rok 2017) ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przy szlakach turystycznych. Wykazano, że 644 ha Tatrzańskiego Parku Narodowego zajmują martwe drzewa, co stanowi 3,03% powierzchni parku. W Gorczańskim Parku Narodowym jest

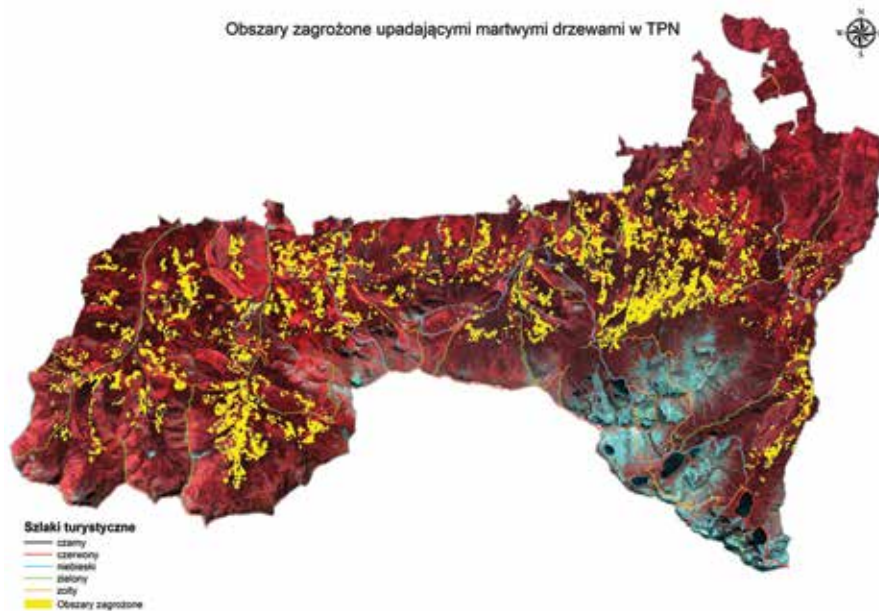
85 ha martwych drzew, co stanowi 1,21% jego powierzchni. Analiza dokładności uzyskanych wyników wykazała, iż zastosowana metoda daje bardzo dobre rezultaty (współczynnik Kappa równy 0.8) w daleko zautomatyzowanym procesie generowania aktualnych map występowania zamierających drzew na obszarach górskich południowej Polski na podstawie obrazów satelitarnych Planet Scope oraz danych LiDAR.

Wyniki badań zaimplementowano w mobilnej aplikacji na smartfony (platforma iOS

oraz Android), która wykorzystana we właściwy sposób może przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa na gorczańskich i tatrzańskich szlakach. W aplikacji Bezpieczny Szlak zaprezentowano warstwy szlaków turystycznych oraz lokalizacje zamierających drzewostanów oraz wyszczególniono odcinki szlaków niebezpiecznych z powodu zagrażających martwych drzew. Przy wygaszonej mapie aplikacja ostrzega o zbliżającym się obszarze z występującym ryzykiem za pomocą komunikatu dźwiękowego oraz pojawiającej się etykiety na ekranie. Ponadto aplikacja oferuje możliwość przeglądania mapy Gorczańskiego PN i Tatrzańskiego PN (mapa „Teren” oraz „Satelita”), szlaków turystycznych (wraz z opisami: długość trasy, czas przejścia) oraz lokalizację charakterystycznych miejsc (schroniska, szczyty). Aplikacja pozwala na zapisywanie śladu GPS, robienie zdjęć oraz wyświetlanie aktualnych współrzędnych z możliwością przesłania koordynat poprzez SMS lub e-mail. Aplikacja daje też możliwość przekazania zgłoszenia do GPN lub TPN (e-mail). Opisy zawierają ogólne informacje na temat bezpieczeństwa w górach oraz telefony alarmowe. Z powodów licencyjnych z aplikacji może korzystać maksymalnie 50 tysięcy użytkowników miesięcznie.

Opracowanie:

mgr inż. Karolina Zięba-Kulawik

XII Międzynarodowa Konferencja Naukowa Województwa Małopolskiego i Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie dotycząca urządzania obszarów wiejskich pn. „Rola kompleksowych prac urządzeniowych w rozwoju obszarów wiejskich” – konferencja inaugurująca pierwszy w Polsce Instytut Rozwoju Obszarów Wiejskich

Kraków, 17 września 2018 r.

Niewiele jest w Polsce międzynarodowych konferencji naukowych z zakresu geodezji, organizowanych cyklicznie wspólnie z tzw. praktyką. W przypadku międzynarodowych konferencji naukowych Województwa Małopolskiego i Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie dotyczących urządzania obszarów wiejskich, jak dotąd się udawało. 17 września 2018 r. w murach Centrum Kongresowego

Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie odbyła się już XII konferencja z tego cyklu. Podobnie jak w latach poprzednich współorganizatorem konferencji było Towarzystwo Rozwoju Obszarów Wiejskich. Tematem przewodnim tegorocznej konferencji była rola kompleksowych prac urzędzeniowych w rozwoju obszarów wiejskich. W ramach konferencji zainaugurowano też działalność pierwszego w Polsce

Instytutu Rozwoju Obszarów Wiejskich – stowarzyszenia Województwa Małopolskiego.

Konferencję otworzył **dr hab. Stanisław Sorys** – wicemarszałek województwa małopolskiego. Następnie poprosił on o zabranie głosu **JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego prof. dr. hab. inż. Włodzimierza Sady**. Konferencję prowadził **dr hab. inż. Jacek M. Pijanowski** – prodziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji UR oraz inicjator, główny organizator i przewodniczący komitetu naukowego cyklu konferencji. Konferencję zaszczyliło swoim udziałem ponad 140 osób. Wśród znamienitych gości byli m.in.: **Piotr Serafin** – dyrektor generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, **prof. dr Holger Magel** – prezydent Bawarskiej Akademii Obszarów Wiejskich i honorowy prezydent Światowej Federacji Geodetów FIG, **prof. dr hab. inż. Janusz Żmija** z Uniwersytetu Rolniczego, członek Prezydium Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, oraz **Josef Steigenberger** – przewodniczący Związku Gmin Górnej Bawarii.

Pierwszą sesję plenarną konferencji otworzył referat **dr. hab. Stanisława Sorysa** pt. *Małopolska wizja prac urzędzeniowych w roz-*

Wykład wygłasza prof. Holger Magel

woju obszarów wiejskich. Następnie Danuta Paluch – wojewódzki inspektor nadzoru geodezyjnego i kartograficznego przedstawiła referat pt. *Scalenia w aspekcie postępowań administracyjnych w województwie małopolskim*. Następnie swoje referaty zaprezentowali goście zagraniczni. **Karl Spindler** z Bawarskiej Akademii Obszarów Wiejskich oraz twórca Centrum Szkoleniowego Odnowy Wsi i Urzędzeń Rolnych w bawarskim Plankstetten zaprezentował referat pt. *Aspekty partycypacji społecznej i ekologii w urządzaniu obszarów wiejskich – przykłady praktyczne z Bawarii i Chin*. Pierwszą sesję plenarną zamknął referat **Knuta Rommela** – dyrektora Urzędu ds. Rozwoju Obszarów Wiejskich i Urzędzeń Rolnych w Meiningen, pt. *Wykorzystanie prac urzędzeniowych do rozwiązywania konfliktów użytkowania ziemi w Turynii*.

Drugą sesję plenarną otworzył referat pt. *O potrzebie regionalizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w Polsce*, zaprezentowany przez **Jacka Soskę** – przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Modernizacji Terenów Wiejskich Sejmiku Województwa Małopolskiego. Następnie głos zabrał **Gustaw Korta** – dyrektor Krakowskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych, który zaprezentował referat pt. *Założenia kompleksowych prac urzędzeniowych sołectwa Strzelce Wielkie*. Kolejny referat, pt. *Założenia kompleksowych prac urzędzenio-*

Goście konferencji

wych sołectw Nieciecza i Czyżów, przedstawił **Tomasz Dragun** – prezes Małopolskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych sp. z o.o. Drugą sesję plenarną zamknęło wystąpienie **Grzegorza Bracha** – zastępcy dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, pt. *Bilans wdrażania prac urzędzeniowych w Małopolsce jako elementu PROW 2014–2020*.

Kolejnym etapem konferencji była dyskusja moderowana przez **Wolfganga Ewalda** z Bawarskiego Ministerstwa Gospodarki Żyw-

nościowej, Rolnictwa i Leśnictwa. Dyskusja potwierdziła, iż dzięki konsekwentnym działaniom świata nauki oraz otwartości praktyki w Polsce materializuje się z roku na rok coraz wyraźniej idea tzw. kompleksowego urządzania obszarów wiejskich. Scalenia gruntów już dziś realizowane są w formule kompleksowej przy udziale społeczności lokalnych, co podkreślił m.in. **Gustaw Korta**. **Prof. Janusz Żmija** zwrócił uwagę na konieczność regionalizacji przyszłego rozdania PROW 2020+.

Konferencję zakończyło podsumowanie dokonane przez **prof. Holgera Magela**. Gorzką prawdą, którą przekazał wieloletni prezydent FIG, a obecnie prezydent honorowy tej federacji, jest fakt, iż od 20 lat słyszymy w Polsce o potrzebie przejścia od scalen (agrarnych) do urządzania obszarów wiejskich. Proces urzędzeniowy będzie też ważny dla powszechnej realizacji planowania przestrzennego na wsi w Polsce w obliczu oczywistych konfliktów rozwojowych miasto – wieś. To będzie ogromne wyzwanie dla geodezji rolnej w Polsce. Podkreślił też, że nauka jest od tego, aby zadawać politykom trudne pytania, wynikające z prowadzonych prac badawczych.

Opracowanie:

dr hab. inż. Jacek M. Pijanowski,
przewodniczący Komitetu Naukowego
Konferencji

Wykład wygłasza dr hab. inż. Jacek M. Pijanowski

2nd ISHS Carrot and Other Apiaceae Symposium

Kraków, 19–22 września 2018 r.

Prof. Emmanuel Geoffria, *dr honoris causa* UR, i prof. *dr hab. inż.* Dariusz Grzebelus

Konferencja naukowa „2nd ISHS Carrot and Other Apiaceae Symposium” odbyła się w Krakowie w dniach 19–22 września 2018 r. Konferencję współorganizowało Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych oraz Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa UR. Obrady plenarne odbywały się w centrum konferencyjnym hotelu Holiday Inn przy ulicy Wielopole w Krakowie, a wystawa Carrot Expo została zorganizowana na terenie Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji oraz w dworcu UR w Mydlnikach. W sympozjum udział wzięło 350 uczestników z 44 krajów, w tym liczni producenci, hodowcy, naukowcy, przedstawiciele firm oraz dziennikarze. Program konferencji obejmował ponad 60 prezentacji

ustnych oraz plakatów dotyczących zarówno badań podstawowych i aplikacyjnych, jak również problemów związanych z uprawą, ochroną, przechowywaniem, logistyką i przetwórstwem marchwi i innych roślin użytkowych z rodziny *Apiaceae*.

Konferencja rozpoczęła się sesją inauguracyjną, w trakcie której **prof. dr hab. inż. Florian Gambuś**, prorektor UR ds. nauki i współpracy z zagranicą, dokonał uroczystego otwarcia, a następnie głos zabrał przedstawiciel Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, **prof. Emmanuel Geoffria** (AgroCampus-Ouest, Angers, Francja) oraz przedstawiciel firmy hodowlano-nasiennej Vilmorin-Mikado, platynowego sponsora

sympozjum. Wykład inauguracyjny pod tytułem *Genom marchwi i co dalej?* wygłosił **prof. Philipp Simon** (USDA-ARS i University of Wisconsin-Madison, USA), doktor honoris causa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Przedstawił on wszystkie bieżące kwestie, najistotniejsze z punktu widzenia hodowli i uprawy marchwi, w kontekście dostępności genomu referencyjnego dla tego gatunku, zakreślając w ten sposób obszar zagadnień, które były szczegółowo rozwijane w kolejnych prezentacjach.

Dwa kolejne dni konferencji obejmowały wykłady w porannych sesjach plenarnych, a następnie równoległe bloki sesji naukowych i technicznych oraz sesję plakatową. W ramach sesji plenarnych przedstawiono osiem wykładów opisujących obecny stan wiedzy w dziedzinach hodowli, biotechnologii, zasobów genowych, uprawy i ochrony marchwi. **Dr Matthew Nelson** (Królewskie Ogrody Botaniczne, Kew, Wielka Brytania) omówił zmienność genetyczną zasobów genowych dzikich form *Daucus carota* w odniesieniu do zdolności adaptacyjnych do warunków stresowych. **Prof. Irwin Goldman** (Wydział Ogrodniczy, University of Wisconsin-Madison, USA) przedstawił wyniki programu hodowli marchwi, ukierunkowanego na podniesienie jakości, plenności i przydatności dla przetwórstwa, prowadzonego w jego macierzystej jednostce w okresie ostatnich kilkudziesięciu lat. **Prof. Emmanuel Geoffria** omówił wyzwania stojące przed hodowlą i uprawą marchwi, a **Taro Takagi** (Vilmorin-Mikado, Japonia)

Wystawa Carrot Expo prezentująca marchew różnych odmian, oferowaną przez firmę Vilmorin-Mikado

ducentów Owoców i Warzyw Sielec, a także w laboratoriach Instytutu Biologii Roślin i Biotechnologii WBiO na Uniwersytecie Rolniczym.

Na zakończenie wszyscy uczestnicy Sympozjum spotkali się na kampusie UR w Mydlnikach, gdzie zorganizowano wystawę Carrot Expo, prezentującą kolekcję odmian marchwi oferowanych przez firmę Vilmorin-Mikado. Uczestnicy mieli również możliwość bezpośredniego kontaktu z ekspertami Vilmorin-Mikado oraz Bayer Crop Science, a także okazję spróbowania japońskich produktów na bazie marchwi.

Opracowanie:

prof. dr hab. inż. Dariusz Grzebelus

scharakteryzował postępy w hodowli marchwi pod kątem korzystnego wpływu na zdrowie konsumentów. **Michaela Hundertmark-Bertaud** (Vilmorin-Mikado, Francja) omówiła przydatność testów na wigor nasion do przewidywania tempa kiełkowania nasion w polu, a **Laure Barrot** (Vilmorin-Mikado, Francja) opisała strategię kontroli patogenicznego nicienia *Heterodera carotae* poprzez wykorzystanie odpornego genotypu marchwi. **Dr hab. Ewa Grzebelus** (WBiO, UR) przedstawiła możliwości wykorzystania kultur protoplastów w badaniach i doskonaleniu genetycznym marchwi i innych gatunków roślin baldaszkowatych, a **prof. Rafał Barański** (WBiO, UR) omówił możliwości,

jakie daje edycja genomu marchwi przy wykorzystaniu systemów CRISPR.

Wykłady w ramach trzech sesji technicznych dotyczyły uprawy i technologii pozbiorczej, ochrony roślin, przetwórstwa i logistyki, a trzy sesje naukowe obejmowały zagadnienia związane z genetyką, genomiką, filogenetyką, różnorodnością, udomowieniem oraz odpornością na stresy biotyczne i abiotyczne marchwi i innych roślin *Apiaceae*. Dwadzieścia cztery plakaty prezentowały wyniki badań rozpiętych pomiędzy cytogenetyką a etnobotaniką. W ostatnim dniu konferencji uczestnicy wzięli udział w wycieczkach, w programie których znalazła się wizyta w firmie Amplus, na polach produkcyjnych Spółdzielni Pro-

Prof. Philipp Simon

konferencje

Uczestnicy 2nd ISHS Carrot and Other Apiaceae Symposium

VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Młodych Badaczy „Perspektywy badań środowiska geograficznego”

Kraków, 19–21 października 2018 r.

W dniach 19–21 października 2018 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie odbyła się VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Młodych Badaczy pt. „Perspektywy badań środowiska geograficznego”, skierowana do osób zajmujących się środowiskiem, geografią, gospodarką przestrzenną, zielenią miejską, architekturą krajobrazu i dziedzinami pokrewnymi.

Podczas konferencji doktorantka Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie – mgr inż. arch. kraj. Karolina Zięba-Kulawik, realizująca swoją pracę na Wydziale Leśnym (Instytut Zarządzania Zasobami Leśnymi, Zakład Urządzania Lasu, Geomatyki i Ekonomiki Leśnictwa) pod opieką naukową **dr. hab. inż. Piotra Wężyka** (WL, ZULGiEL) zaprezentowała poster pt. *Wykrywanie zmian roślinności przy wykorzystaniu klasyfikacji GEOBIA zobrażeń satelitarnych RapidEye oraz ich wpływ na zarządzanie zielenią miejską w Krakowie*. Opracowanie spotkało się z dużym zainteresowaniem, którego wynikiem było otrzymanie przez **Karolinę Ziębę-Kulawik** I nagrody za najlepsze wystąpienie podczas sesji posterowej.

Podjętym tematem poruszał ważny element zarządzania terenami zielonymi w mieście, który związany jest z wycinką drzew i sadzeniem nowych drzew i krzewów. Wycinka drzew jest regulowana prawem, określającym procedury i warunki niezbędne do uzyskania zezwoleń. W 2017 r. w Polsce weszły w życie zmiany w ustawodawstwie, które spowodowały wyraźny wzrost nie kontrolowanej

wycinki (od 1 stycznia do 17 czerwca 2017 r. właściciele prywatnych działek mogli bez pozwolenia wycinać drzewa na własnych posesjach). Dokładna skala i wpływ tego zjawiska nie jest znana w kontekście całego miasta. Celem pracy **Karoliny Zięby-Kulawik** było wykrycie zmian roślinności wysokiej, jakie zaszły w czasie trwania ustawy na przykładzie miasta Krakowa przy użyciu analizy obrazu (GEOBIA) z wykorzystaniem zobrażeń satelitarnych RapidEye.

W celu automatycznej detekcji roślinności wysokiej ($H > 5,0$ m) Krakowa (obszar miasta to ok. 330 km²) oraz określenia zmian, jakie zaszły w latach 2016–2017, zastosowano klasyfikację obiektową OBIA – Object-Based Image Analysis (GEOBIA). Ważną zaletą metody OBIA jest możliwość efektywnego łączenia danych pochodzących z różnych źródeł, jak np. dane obrazowe, LiDAR czy numeryczne modele wysokościowe, a także dane wektorowe GIS.

W pracy zastosowano zobrażenia satelitarne RapidEye (GSD 5,0 m; 5 kanałów spektralnych; 16-bit) dla obszaru Krakowa z 24 lipca 2016 r. oraz z 16 sierpnia 2017 r.

W wyniku analiz przestrzennych GIS uzyskano mapy roślinności wysokiej (drzewa) Krakowa na rok 2016 i 2017 oraz mapę strat (wyciętych drzew). Analiza obrazu z lipca 2016 r. dostarczyła informacji, że ok. 3481,6 ha miasta jest pokryte roślinnością wysoką (drzewa stanowią 10,7 %). W 2017 r. roślin-

ność wysoka Krakowa wzrosła do 3649,3 ha (11,2% miasta; + 0,5%). Strata spowodowana wycinką drzew szacowana jest na 260,3 ha, co stanowi 7,5% całkowitej powierzchni roślinności wysokiej z 2016 r., natomiast wzrost roślinności wysokiej wynosi 428,0 ha (12,3%).

Opracowanie:

mgr inż. Karolina Zięba-Kulawik

Niektóre aspekty historii hodowli polskiego bydła czerwonego ze szczególnym uwzględnieniem roli człowieka

Referat na XII Krajową Wystawę Czerwonego Bydła Polskiego w Szczyrzycu

Szczyrzyc, 9 czerwca 2018 r.

Początek hodowli polskiego bydła czerwonego na ziemiach polskich historycy określają na drugą połowę XIX wieku. Pierwsze obory tej rasy powstawały początkowo na terenie Galicji, a to: obora Jana Popiela z Wójczy w 1850 r. i obora Rudzkiego z Brańszczyka w 1869 r. Na terenie powiatu limanowskiego jako pierwsza powstała obora w Stróży k. Jodłownika w 1876 r., obora Czeczka w Kozach w 1883 r., obora Szkoły Rolniczej w Czernichowie w tym samym roku, dwa lata później obora Stefana Romera w Jodłowniku. W Rabie Wyżnej Jan Zdun uruchomił oborę w 1894 r. i wtedy też powstała obora w Przyborowie i Jana Brandysa w Wielkich Drogach. W tymże roku 1894 Jan Brandys zaprosił 14 hodowców, którzy założyli Towarzystwo Hodowców Czerwonego Bydła Polskiego w Galicji Zachodniej z siedzibą w Wielkich Drogach k. Krakowa. Po roku przekształcono towarzystwo w Związek Hodowców Bydła Czerwonego Polskiego przy Krakowskim (później Małopolskim) Towarzystwie Rolniczym w Krakowie.

To było przełomowe wydarzenie, od którego datuje się prowadzenie systematycznej pracy hodowlanej, założenie ksiąg rodowodowych dla buhajów i krów rasy pc, organizowanie wystaw, pokazów i aukcji dla krów, buhajów, cieląt i jałowic, propagowanie hodowli bydła pc jako rasy wartościowszej od ras sprowadzanych z zagranicy. Związek zaczął utrzymywać wśród ogółu hodowców przekonanie o wyższości rodzimej rasy pc nad innymi. Przyjęto

jako kanon kierunek doskonalenia rasy na drodze selekcji metodą hodowli w czystości rasy. Najlepiej ten kierunek sformułował prof. Moczarski, który stwierdził, że dopóki nie będzie „zapotrzebowania na produkty rzeźne i mleczne w Polsce, hodowla bydła pc winna być jakościowa, ilościowa wówczas dopiero, gdy wzrośnie popyt na produkcję tej rasy”. To stanowisko profesora wynikało z sytuacji gospodarczej wielkiej własności ziemskiej. Dwory potrzebowały mleka tylko w ograniczonym zakresie, bo do zaopatrzenia stołu domowników dworu i na deputat dla służby folwarcznej. Dwory nie produkowały na rynek w przeciwieństwie do włościan. Stąd wynikało uzasadnienie prowadzenia selekcji głównie na harmonijną budowę krów i buhajów oraz wysoką zawartość tłuszczu w mleku.

Pan Mateusz Stasik z czempionką Miśką

O osiągnięciach hodowlanych ówczesnego Związku najlepiej świadczą dwa wydarzenia: wydanie w 1913 r. dwu tomów książki rodowej krów i buhajów za okres 1896–1911 oraz sukces na wystawie w Wiedniu w 1913 r., gdzie buhaje i krowy z Małopolski Zachodniej, a ściślej z hodowli limanowskiej, zdobyły czempionaty – krowa Marcula i buhaj Topór Rzeźbiony. Zaowocowało to sprzedaniem do Bawarii stawki krów pc.

Te znaczące osiągnięcia hodowlane zniszczyła I wojna światowa. Hodowlę rasy pc wznowiono dopiero w 1921 r. W odbudowie hodowli znaczącą rolę odegrało powstałe Polskie Towarzystwo Zootechniczne. Prowadzona hodowla była na tyle efektywna, że już w 1928 r. Związek był w stanie wyeksportować do Rumunii 28 buhajów i 3 jałowice. Rok później Związek wydaje III tom książki rodowej buhajów i krów zarodowych wpisanych do dokumentacji hodowlanej w okresie 1921–1928. Ogromne znaczenie dla ożywienia hodowli rasy pc miała Małopolska Wystawa Jubileuszowa we Lwowie w 1934 r., zorganizowana przez inspektora inż. T. Twardzickiego. Czempionat wystawy uzyskał buhaj hodowli małopolskiej Juras III G 10 LW/1870, pochodzący z obory S. Słoneckiego z Jurowców. Były też zaprezentowane inne linie: Starosty z Jodłownika, Topora Rzeźbionego, Wichra, Łabika i Hożyka

Uczestnicy i organizatorzy Wystawy

z Wolicy Raciechowskiej hodowli J. Bujwida. P. Szumowski w rozprawie doktorskiej opisał linie i rodziny bydła pc. Była to praca wprost bezcenna, bo w tym okresie prowadzono hodowlę bydła w czystości rasy na wyżej wymienione linie męskie przy stosowaniu selekcji rodzinowej.

Wystawa we Lwowie zintensyfikowała pracę hodowlaną. Wystawy hodowlane zaczęto organizować w gminach i powiatach, m.in. w Mstowie, a następnie w Szczyrzycu. Było to możliwe dzięki objęciu hodowlą bydła pc obór włościan w trzech powiatach Małopolski: limanowskim, myślenickim i bocheńskim. Było to zasługą Seniora hodowli bydła pc, mgr. J. Bujwida – właściciela

Wolicy i inż. S. Szarka – pracownika MTR i równocześnie Związku Hodowców Bydła Czerwonego Polskiego. Oni to przez 12 lat wspólnie z inspektorem T. Twardzickim prowadzili działalność hodowlaną m.in. na terenie wsi: Raciechowice, Komorniki, Dąbie, Krzesławice, Zegartowice, Gruszów, Góra Jana, Tymbark, Łososina Dolna, Łososina Górna, Łapanów i Gdów. We wsiach tych wykonano prace magisterskie o charakterze monograficznym u prof. J. Jakóbca w WSR w Krakowie (Gąsiorek, Guzik i Prajsner). W tych pracach badaniami objęto obory: Drożdża, Czerwińskiego, Biela, Stawarza, Kapery, Muchy, Stojka, Bartosika, Święchowicza, Górkiewicza, Turskiego, Mły-

Młody hodowca

narskiego, Fajdusa, Grabowskiego, Cebuli, Murzyna, Kurnika, Dybczaka, Rogowskiego i innych. Szczególna rola hodowlana była udziałem prof. Walentego Wesołowskiego uczącego hodowli bydła w szkole rolniczej w Suchodole koło Krosna, a później w technikum rolniczym w Czernichowie koło Krakowa. Był to twórca obory, która we Lwowie zdobyła złoty medal. Oryginalnym dziełem inspektora T. Twardzickiego było w 1935 r. zagospodarowanie hal gorceńskich poprzez wypas jałowic bydła pc. Warto by obecnie powtórzyć eksperyment Twardzickiego, bo hale Gorców i Pienin nie są zagospodarowane i wciąż czekają na wypas bydła.

Na wyróżnienie zasługuje też działalność prof. Odon Bujwida, który dzięki swojej tuberkulinie na terenie Galicji przeprowadził badania stopnia występowania gruźlicy u bydła trzech ras. Okazało się, że zakaźnych gruźlicą było 10,7% krów pc, 67,2% krów ncb i 89,2% simentali. Na podstawie tych wyników prof. O. Bujwid zorganizował razem z T. Twardzickim eksport 18 krów i 1 buhaja do Brazylii, gdzie zwierzęta się dobrze zaaklimatyzowały. Dalszy eksport przerwała II wojna światowa, która zniszczyła poważny dorobek hodowlany uzyskany w okresie międzywojennym, powodując redukcję stada bydła liczącego około 10 milionów sztuk do ok. 2,4 miliona w 1945 r. Po wojnie nie było można prowadzić selekcji, bo byliśmy zmuszeni do odbudowania stada podstawowego.

Historia hodowli bydła pc po II wojnie światowej do dziś została szczegółowo opisana w wydawnictwie materiałów z konferencji pt.: *120 lat hodowli bydła polskiego czerwonego*, i tam z uwagi na ograniczone ramy niniejszego opracowania odsyłamy zainteresowanych Czytelników. Tam też omówiono takie problemy, jak m.in.: aktualny stan hodowli bydła pc, kalendarium najważniejszych wydarzeń w hodowli bydła pc, zmiany w liczebności tej rasy, przyczyny regresu w hodowli rasy pc, charakterystykę użytkowości mlecznej, mięsnej i eksterieru bydła pc; podano też dalsze drogi doskonalenia pc.

Opracowanie: prof. dr hab. inż. Jan Szarek

Protokół z oceny bydła na XII Krajowej Wystawie Czerwonego Bydła Polskiego w Szczyrzycu w dniu 9 czerwca 2018 r.

Komisja w składzie:
sędzia główny Mieczysław Kopiczko,
asystent sędziego Wiesław Iwulski

dokonała oceny 70 sztuk bydła rasy polskiej czerwonej, w tym:

- jałowice w wieku 12–16 miesięcy: 11 sztuk
- jałowice w wieku 17–21 miesięcy: 7 sztuk
- krowy w I i II laktacji – program doskonalenia rasy: 3 sztuk
- krowy w I laktacji – program ochrony zasobów genetycznych: 8 sztuk
- krowy od III do V laktacji – program doskonalenia rasy: 3 sztuk
- krowy w II i III laktacji – program ochrony zasobów genetycznych: 16 sztuk
- krowy w IV i V laktacji – program ochrony zasobów genetycznych: 10 sztuk
- krowy w VI i wyższej laktacji: 12 sztuk

Na superczempiona wystawy w programie doskonalenia rasy została wybrana krowa Beretka PL005361056550 o numerze katalogowym 29, własność Edwarda Solarczyka z Wróblówki. Na superczempiona wystawy w programie ochrony zasobów genetycznych została wybrana krowa Fide PL005184751250 o numerze katalogowym 105, własność GR Czesław Kuc z Podłopienia.

Pan Czesław Kuc z krową Fide – superczempionem

Lp.	Nr kat.	Nazwa i numer zwierzęcia	Ogólna ocena	Lokata	Wystawca
Jałowice w wieku 12–16 miesięcy					
1	1	Karina PL005389026818	80	I nagroda	Grzegorz Sowa, Kąkolówka
2	3	Barwina PL005364037754	83	wicczempion	Krzysztof Satoła, Wola Wieruszycka
3	4	Maja PL005382370543	82	I nagroda	Grzegorz Stalmach, Zbydniów
4	5	Chmura PL005328890517	83	I nagroda	OHZ Przerzeczyn Zdrój Sp. z o.o. Gilów
5	7	Bocula 3 PL005407130244	80	I nagroda	Smaga Piotr Stróża
6	8	Borówka PL005346070243	81	I nagroda	Marek UJKT Kuśnierz, Zalesie
7	9	Saga PL005363609891	82	I nagroda	Maria Myrda, Załuczne
8	10	Limonka PL005417541719	83	I nagroda	GR Irena Kulpa, Słopnice
9	12	Mučka PL005395077248	82	I nagroda	Krzysztof Smaga, Stróża
10	13	Pyza PL005355086655	80	I nagroda	Paweł Poręba, Zamieście
11	14	Miška PL005388579810	84	czempion	Mateusz Stasik, Mochnaczka Wyżna
Jałowice w wieku 17–21 miesięcy					
12	19	Miodna PL005326072724	84	wicczempion	Grzegorz Stalmach, Zbydniów
13	21	Milka PL005293207525	80	I nagroda	Celina i Antoni Sukta, Poręba
14	23	Wiki PL005345567270	81	I nagroda	GR Damian Koza, Stróża
15	24	Bajka PL005414609078	85	czempion	Mirosław Staniszewski, Zawadka
16	25	Bera PL005389026795	83	I nagroda	Tadeusz Kuśnierz, Nowy Borek
17	27	Misia PL005334060232	80	I nagroda	HBCZ Henryk Kulpa, Słopnice
18	28	Ciapka PL005389026788	81	I nagroda	Tadeusz Kuśnierz, Nowy Borek
Krowy w I i II laktacji – program doskonalenia rasy					
19	29	Beretka PL005361056550	88	czempion	Edward Solarczyk, Wróblówka
20	30	Beata PL005400999114	86	I nagroda	Adam Solarczyk, Wróblówka
21	31	Cygarka PL005288577121	83	I nagroda	Marian Kaim, Słopnice
Krowy w I laktacji – program ochrony zasobów genetycznych					
22	37	Maja PL005293207440	81	I nagroda	Stefan Lach, Jodłownik
23	41	Linka PL005369023158	80	I nagroda	Alicja Bokowy, Zawadka
24	42	Birma PL005370020078	81	I nagroda	Bogusław Gacal, Stróża
25	44	Czernica 2 PL005321772025	83	czempion	HBCZ Henryk Kulpa, Słopnice
26	45	Sasanka PL005347807664	82	wicczempion	OHZ Przerzeczyn Zdrój Sp. z o.o., Gilów
27	46	Sarna PL005314698813	80	I nagroda	Paweł Gał, Bańska Niżna
28	48	Dorka PL005224662324	81	I nagroda	Anna Waliczek, Bańska Wyżna
29	50	Sahara 9 PL005349230118	80	I nagroda	Paweł Piechówka, Jodłownik
Krowy od III do V laktacji – program doskonalenia rasy					
30	52	Czada PL005288577015	86	czempion	Paweł Piechówka, Jodłownik
31	53	Biza PL005297837735	85	I nagroda	Adam Solarczyk, Wróblówka
32	54	Beza PL005297837957	81	I nagroda	Edward Solarczyk, Wróblówka
Krowy w II i III laktacji – program ochrony zasobów genetycznych					
33	55	Barwina PL005271171879	82	I nagroda	Tadeusz Ciężczak, Czerwienne
34	57	Wika PL005250959269	82	I nagroda	Adam Liszka, Porąbka
35	61	Ważka PL5261458843	81	I nagroda	OHZ Przerzeczyn Zdrój Sp. z o.o., Gilów
36	68	Gopra 4 PL005349230217	82	I nagroda	GR Józef Król, Męcina
37	69	Nuziaj PL005272449625	81	I nagroda	Stanisława Opiola, Jodłownik
38	70	Mija PL005415993664	83	wicczempion	Celina i Antoni Sukta, Porąbka
39	72	Pestka PL005339478001	80	I nagroda	GR Damian Koza, Stróża
40	75	Szakira PL005246904303	81	I nagroda	Jan Michalik, Żeleźnikowa Wielka
41	77	Gilza PL005317422835	80	I nagroda	Grażyna Tomaszewska, Mochnaczka Niżna
42	81	Polana PL005224662379	82	I nagroda	Anna Waliczek, Bańska Wyżna

43	82	Kruszynka PL005269153337	84	czempion	Jadwiga i Jan Litwin, Czarna Góra
44	84	Wala PL005303133561	82	I nagroda	Bogusław Gacal, Stróża
45	87	Malina PL005253112814	81	I nagroda	Grażyna Tomaszewska, Mochnaczka Niżna
46	88	Pastuszka PL005279361746	80	I nagroda	GR Irena Kulpa, Słopnice
47	89	Mela PL005314549207	80	I nagroda	Stefan Lach, Jodłownik
48	90	Wielka PL005228367485	81	I nagroda	GR Danuta Poręba, Słopnice
Krowy w IV i V laktacji – program ochrony zasobów genetycznych					
49	95	Luneta PL005296845892	86	wicczempion	Alicja Bokowy, Zawadka
50	96	Liza PL005276775072	80	I nagroda	Andrzej Mirek, Słopnice
51	97	Wiśnia PL005243303871	83	I nagroda	Adam Liszka, Porąbka
52	99	Malina PL005231325922	81	I nagroda	Grzegorz Sowa, Kąkolówka
53	101	Kawa PL005261334734	84	I nagroda	Maria Myrda, Załuczne
54	102	Fala PL005280288254	80	I nagroda	Stanisława Opiola, Jodłownik
55	103	Milka PL005285536657	84	I nagroda	Mateusz Stasik, Mochnaczka Wyzna
56	104	Celma PL005184751267	83	I nagroda	Piotr Smaga, Stróża
57	105	Fide PL005184751250	87	czempion	GR Czesław Kuc, Podłopień
58	106	Kulka 2 PL005238989332	80	I nagroda	UJKT Marek Kuśnierz, Zalesie
Krowy w VI i wyższej laktacji					
59	109	Kokietka PL005278000523	81	I nagroda	Paweł Gał, Bańska Niżna
60	110	Brukselka PL005294495273	80	I nagroda	Jan Michalik, Żeleźnikowa Wielka
61	111	Lala PL005187581885	80	I nagroda	Krzysztof Bartoszek, Maruszyna
62	107	Pola PL005214492931	86	czempion	Paweł Poręba, Zamieście
63	112	Centuria 13 PL005206794173	81	I nagroda	GR Józef Król, Męcina
64	114	Wiosna 1 PL005211513202	82	I nagroda	Krzysztof Smaga, Stróża
65	115	Wiśnia PL005188997760	83	I nagroda	Mirosław Staniszewski, Zawadka
66	117	Pola PL005210430876	81	I nagroda	Krzysztof Bartoszek, Maruszyna
67	118	Nala PL005216957766	83	I nagroda	GR Czesław Kuc, Podłopień
68	119	Malwina PL005171232243	82	I nagroda	Tadeusz Ciężczak, Czerwienne
69	122	Klara PL005167400502	84	wicczempion	Jadwiga i Jan Litwin, Czarna Góra
70	127	Góralka PL005093922048	80	I nagroda	OHZ Przerzeczyn Zdrój Sp. z o.o., Gilów

Pamiątkowe zdjęcie uczestników Wystawy

Małopolska Noc Naukowców na Uniwersytecie Rolniczym

28 września 2018 r.

Powiedz mi, a zapomnę. Pokaż mi, a zapamiętam. Pozwól mi zrobić, a zrozumiem.

[Konfucusz]

Małopolska Noc Naukowców od pięciu lat jest częścią Europejskiej Nocy Naukowców – European Researchers' Night. W ubiegłym roku wydarzenie zorganizowano w 342 europejskich miastach, a udział w nim wzięło prawie milion osób. Małopolska ma niemały wkład w tę inicjatywę, gdyż spośród 11 polskich miast biorących udział w projekcie aż 8 znajduje się w województwie małopolskim.

Inicjatywa cieszy się coraz większym zainteresowaniem zarówno ze strony odwiedzających, jak i zainteresowanych współorganizacją. Obecnie Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego (główny organizator) miał do dyspozycji ponad 50 instytucji partnerskich, co zaowocowało liczbą ponad 1,5 tys. wydarzeń, w których wzięło udział ponad 70 tys. odwiedzających, i to wszystko w tylko jedną

noc (zawsze ostatni piątek września).

Większość wydarzeń ma charakter otwarty, jednak na niektóre z nich z powodu ogromnego zainteresowania lub charakteru miejsca, w którym są organizowane, wymagana jest rezerwacja. Zawsze jednak udział jest bezpłatny! Każdej edycji towarzyszą konkursy, najczęściej plastyczne. Ich miłym ukoronowaniem jest wspaniała gala w kinie Kijów z udziałem marszałka województwa.

Uniwersytet Rolniczy bardzo aktywnie uczestniczy w każdej Nocy Naukowców, dlatego i tym razem na wysokości zadania stanęły wszystkie wydziały Uczelni. Nasz program obejmował ponad 60 propozycji zajęć (wykładów, wystaw, prezentacji, warsztatów itp.), w których przygotowanie zaangażowane było ponad 200 osób, w tym: studenci, pracownicy naukowcy, wolontariusze. Szacujemy, że odwiedziło nas ponad 4 300 osób.

Pełnomocnicy wydziałowi ds. Małopolskiej Nocy Naukowców:

- dr hab. inż. Agnieszka Baran (WRE),
- dr inż. Magdalena Frączek (WL),
- dr hab. inż. Magdalena Socha (WHiBZ),
- dr inż. Bogusława Kwoczyńska (WiSiG),
- dr inż. Bartosz Mitka (WiSiG),
- dr hab. inż. Jacek Salamon (WiPiE),
- dr inż. Gabriela Zięć (WTŻ),
- dr n. wet. Tomasz Wojnar (UCMW UJ-UR).

Opracowanie:

mgr inż. Joanna Roczniowska-Cieślak

Doświadczenie z generatorem Van de Graaffa

Food carving, czyli rzeźbienie w owocach, cieszył się wielkim zainteresowaniem

Forest Fashion Show na Wydziale Leśnym

Pierwsza pomoc u małych zwierząt i gość specjalny – rektor UR prof. Włodzimierz Sady

Hubertus 2018

Rząska, 14 października 2018 r.

Konkurs skoków przez przeszkody; fot. Roland Mika

W niedzielę 14 października 2018 r. w Ośrodku Jazdy Konnej w Centrum Badawczym i Edukacyjnym Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego odbył się Hubertus – tradycyjne święto koniarzy i myśliwych, kultywowane również przez nasz ośrodek. Piękna pogoda przyciągnęła liczne grono uczestników. Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością: **JM Rektor prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady, prorektor ds. dydaktycznych i studenckich dr hab. inż. Sylwester Tabor, prof. UR, oraz mgr Tomasz Szanser – kanclerz UR i mgr Maciej Oleksiak – kwesor UR.** Nie zabrakło również władz Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt w osobach **prof. dr. hab. inż.**

Czesława Klocka – dziekana oraz **prof. dr. hab. Andrzeja Sechmana** – prodziekana ds. dydaktycznych i studenckich, byli też obecni **dr hab. inż. Jarosław Łuszczynski** i **dr inż. Magdalena Pieszka** z Zakładu Hodowli Koni.

Współorganizatorem, sędzią i prowadzącą w jednej osobie była **Dominika Knapik-Mróż**, instruktorka OJK CBIe WHiBZ w Rząsce. Po prezentacji jeźdźców oraz koni należących do Centrum Badawczego i Edukacyjnego Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt, jak również gości przybyłych z zaprzyjaźnionych stajni, uwaga zebranej publiczności skupiła się na padoku, gdzie rozpoczęły się poszczególne konkursy.

Konkurs skoków przez przeszkody rozegrany został w czterech konkurencjach. W każdej rundzie obserwowaliśmy zaciętą rywalizację, wspomaganą dopingiem publiczności. Emocje rozgrzała pogoń za lisem w kłusie o Puchar Rektora. „Lisem” w tym roku była występująca u nas gościnnie **Marta Wypiór**, wielokrotna medalistka mistrzostw Małopolski. Konkurencja była pełna nagłych zwrotów akcji: gdy publiczność już biła brawa potencjalnemu zwycięzcy, lis zgrabnymi zwodami umykał goniącym. Po wielu perypetiach lisią kitę zerwała **Wiktoria Neczaj**. Gonitwa (w galopie) o Puchar Dziekana oprócz emocji wzbudziła również tumany pyłu. Tutaj również nie zabrakło momentów zwrotnych, a osoba typowana na zwycięzcę przegrała z pełną sprytem **Anią Sekowską** i to na jej ramieniu zawisła kita. Zwycięzcami

tegorocznych gonitw były studentki naszego Wydziału.

Jak co rok gościliśmy również podopiecznych ze schroniska dla bezdomnych zwierząt w Bolesławiu. Przywiezione psy otoczone zostały troskliwą opieką przez dzieci uczestniczące w świecie.

Po zmaganiach jeździeckich nadszedł czas na tradycyjną biesiadę hubertowską, na której wśród wielu specjalistów mogliśmy skosztować domowych ciast upieczonych specjalnie na konkurs.

Dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie i przeprowadzenie uroczystości, szczególnie studentkom oraz najmłodszym adeptom jeździectwa, których do naszej stajni przybywa coraz więcej w poszukiwaniu przygody z koniem.

Dziękujemy również sponsorom – firmom: Subaru, Decathlon, Karino i Bakalland.

*Opracowanie: Młoda dżokejka; fot. Anita Daniec
prof. dr hab. inż. Czesław Klocek*

fot. Patrycja Dawid

fot. Roland Mika

fot. Roland Mika

Uczestnicy Hubertusa

Nowe dęby przy Wydziale Biotechnologii i Ogrodnictwa

Od lat 70. ubiegłego wieku studenci przyczyniali się do upiększania terenu wokół budynku Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa przy al. 29 Listopada 54. Przy wejściu głównym (od strony południowo-wschodniej) posadzono w 1986 r. cztery świerki: trzy serbskie i jeden pospolity. Ponadtrzydziestoletnie świerki ucierpiały od suszy i gwałtownych wiatrów, na skutek czego obumarły. Drzewa te zostały usunięte jesienią 2017 r.

18 października 2018 r. studenci IV roku kierunku architektura krajobrazu w ramach zajęć z przedmiotu „pielęgnowanie obiektów architektury krajobrazu” oraz pracownicy Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego w miejscu świerków posadzili dwa dęby szypułkowe odmiany „Monument”

(*Quercus robur* „Monument”). Prace wstępne polegały na dokładnym wytyczeniu miejsca sadzenia, wykopaniu i tymczasowym zabezpieczeniu rosnących tam bylin. Doły pod drzewa dzielnie kopali zarówno pracownicy CTT, jak i studenci. Praca nie była łatwa. Szpadle nie wystarczały do uzyskania odpowiedniej głębokości dołów (średnica 70 cm i głębokość 50 cm). W celu wydobycia betonowych fragmentów posłużono się kilofem. Dwustukilogramowe donice ręcznie przetoczono pod wykopane doły, usunięto pojemniki, a następnie osadzono bryłę korzeniową w otworze. Przestrzeń pomiędzy bryłą a brzegami otworu zasypano urodzajną ziemią. Posadzono wykopane byliny. Wolną powierzchnię ściółkowano pięciocenty-

Pracownicy CTT przy pracy

Studenci przy pracy

metrową warstwą zrębek. Na koniec całość obficie podlano. Oba zespoły – zmęczone, ale usatysfakcjonowane – po ciężkiej pracy zrobiły sobie pamiątkowe zdjęcie na tle świeżo posadzonych trzymetrowych dębów „Monument”.

Pomocą przy sadzeniu drzew służyli pracownicy techniczni Katedry Dendrologii i Architektury Krajobrazu UR.

*Tekst i zdjęcia: dr inż. Magdalena Kulig
Katedra Dendrologii i Architektury
Krajobrazu*

Transport roślin na miejsce

Wykopywanie gruzu betonowego

Pracownicy CTT przy posadzonych dębach

Sadzenie drzewa

Studenci między posadzonymi dębami

Wakacyjne koncerty Skalnych

Studencki Zespół Góralski „Skalni”

W lipcu i w sierpniu 2018 r. Studencki Zespół Góralski „Skalni” Uniwersytetu Rolniczego brał udział w dwóch wyjazdach festiwalowych. Pierwszy z nich to występ podczas **International Folklore Festival „Alexander the Macedonian”** w dniach 20–24 lipca 2018 r. w Ochrydzie w Macedonii. Jest to coroczny cykl letnich pokazów artystycznych organizowany przez Cultural Art Society „Ohrigjanka” we współpracy z International Folklore Festivals Ohrid Macedonia (IFFOM). Na zaproszenie tej orga-

nizacji przybywa każdego roku wiele grup folklorystycznych z różnych krajów Europy i świata, aby prezentować swój dorobek artystyczny publiczności przebywającej na letnim wypoczynku.

Ochryda to miasto położone na północnym brzegu Jeziora Ochrydzkiego, mające rodowód starożytny. Dzięki licznym zabytkom (cerkwiom, greckiemu amfiteatrowi i in.) miasto wpisane zostało na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Śródziemnomorski klimat, piękna sceneria jeziora leżącego

pośród górskiego pejzażu, zabytki z różnych okresów historii tych ziem, smaczna kuchnia – to wszystko sprawia, że chce się grać, śpiewać i tańczyć!

Pobył zespołu w Ochrydzie to występy, udział w korowodach ulicznych, ale także odpoczynek i zwiedzanie. Wszystkie zespoły uczestniczące w festiwalu prezentują swoje programy podczas wieczornych bloków, a każdego wieczoru występuje kilka grup. Różnorodność jest duża. Grupy taneczne, wokalne, kapele i zespoły muzyczne o cha-

rakterze zarówno tradycyjnym, jak i prezentujące stylistyki z inspiracjami ludowymi. Festiwal ma charakter przeglądu bez rywalizacji konkursowej, stąd pokazy są bardzo zróżnicowane. Dla jednych najważniejszym elementem widowiska jest atrakcyjność wizualna, dla innych oryginalność brzmienia muzyki, jeszcze inni prezentują bogactwo strojów i taneczny charakter swojego regionu. „Skalni” zaprezentowali podhalańską muzykę w tradycyjnym góralskim brzmieniu, bogactwo tańców grupowych i solowych oraz oryginalny śpiew wierchowy. Dla wielu turystów i wczasowiczów wypoczywających w Ochrydzie nasze prezentacje były czymś niezwykle oryginalnym i budzącym zainteresowanie. W czasie wolnym od występów mieliśmy możliwość poznawać miasto, wypoczywać nad brzegami uroczego jeziora oraz spotykać się z innymi zespołami występującymi na festiwalu. Krótki, ale intensywny pobyt w Macedonii był bardzo ciekawym doświadczeniem.

W kilka dni po powrocie z Macedonii zespół „Skalni” wziął udział w festiwalu **Podroháčske folklorne slávnosti Brestová – Zuberec** na Słowacji w dniach 3–5 sierpnia 2018 r. Tym razem było to doświadczenie spotkania z kulturą miejsca bardzo bliskiego Góralom Podhalańskim. To nasz kolejny pobyt na tym festiwalu w ostatnich latach. Zuberec, podgórskie miasto leżące na zachodnim obrzeżu Tatr w granicach Orawy – historycznego regionu leżącego po obu stronach dzisiejszej granicy polsko-słowackiej. Bliskość kulturowa i etniczna powoduje, że czujemy się tam jak u bliskich znajomych. Choć żyjemy w dwóch państwach, to podobieństwo gwary, obyczajów, muzyki, tańca i śpiewu tworzy wrażenie jedności etnicznej sąsiadujących ziem. Oprócz wielu zespołów z górskich regionów Słowacji przybyły pod Rohacze także zespoły z Węgier, Serbii i innych terenów Karpat, tworzących razem fascynujący krąg kulturowy. Występy, wspólne biesiadowanie i zabawy na terenie pięknego skansenu Brestová było wspaniałym doświadczeniem.

Opracowanie: mgr Józef Brzuchacz

Pod cerkwią św. Pantelejmona w Ochrydzie

Nad Jeziorem Ochrydzkim

Nauka i sport

Aniela Dymiszkiwicz

Aniela Dymiszkiwicz

Aniela Dymiszkiwicz jest studentką II roku zarządzania, która na co dzień stara się łączyć naukę ze swoją pasją sportową. Pochodzi z Elbląga, a swoją przygodę ze sportem zaczęła w wieku 7 lat. Trenuje wrotkarstwo szybkie oraz łyżwiarstwo szybkie. Są to pokrewne dyscypliny, w obydwu trzeba mieć bardzo dobrze przygotowany organizm pod względem wydolnościowym, jak i technicznym. Dość szybko zdecydowała o tym, że chciała by trenować profesjonalnie i właśnie dlatego postanowiła wyjechać ze swojego rodzinnego miasta prosto do Zakopanego. Tam ukończyła Szkołę Mistrzostwa Sportowego im. Stanisława Marusarza.

Aniela specjalizuje się w biegach długich. Jej ulubionymi dystansami we wrotkarstwie

szybkim są maratony (42 km) oraz półmaratony (21 km). Jest wielokrotną Mistrzynią Polski na tych dystansach w kategorii juniorskiej i seniorskiej. We wrotkarstwie szybkim jako reprezentantka Polski zdobywa punkty również na arenie międzynarodowej – na zawodach rangi pucharu świata czy mistrzostw Europy. W łyżwiarstwie szybkim również ma na koncie liczne sukcesy, takie jak medale mistrzostw Polski.

Obecnie jest w trakcie sezonu zimowego, czyli łyżwiarskiego. Ostatnimi czasy zdobyła tytuł mistrzyni Polski w biegu na 5 km oraz wicemistrzyni Polski na dystansie 3 km.

NAJWIĘKSZE OSIĄGNIĘCIA ŁYŻWIARSTWO SZYBKIE

Mistrzostwa Polski Juniorów (Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży 2016):

- brązowy medal na dystansie 500 m
- brązowy medal na dystansie 1500 m
- złoty medal na dystansie 3000 m

Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w łyżwiarstwie Szybkim 2018

- złoty medal na dystansie 5 km
- srebrny medal na dystansie 3 km

Reprezentantka Polski na Mistrzostwa Europy w Belgii 2018

WROTOKARSTWO SZYBKIE

- Medale Torowych Mistrzostw Polski
- Wicemistrzyni Polski w Długodystansowych Mistrzostwach Polski w Maratonie 2016

- Mistrzostwo Polski na dystansie maraton w kategorii juniorskiej w 2016 r.
- 35. miejsce na dystansie 42km w Pucharze Świata w Berlinie (Berlin Marathon) w 2016 r.
- Wicemistrzostwo Polski 2017 na dystansie 42 km kategorii senior
- Wicemistrzostwo w Długodystansowym Pucharze Polski 2017 na dystansie 42 km
- 16. miejsce na dystansie 42 km w Mistrzostwach Europy w Lagos, Portugalia, 2017 r.
- 5. miejsce na dystansie 42 km (maraton) w Pucharze Świata w Ostrawie w 2017 r.
- Mistrzostwo Polski 2018 na dystansie 21 km w kategorii senior
- Mistrzostwo Polski w Długodystansowym Pucharze Polski 2018 na dystansie 42 km

PÓLMARATONY I INNE (WROTOKARSTWO)

- Srebrny medal na dystansie 21 km w Kolonii w 2017 r.
- Złoty medal na dystansie 21 km X RACE Niemcy 2017 r.
- 7. miejsce na dystansie 42 km, L'Aquila, Włochy, 2017 r.
- 5. miejsce na dystansie 10 km w Berlin City Night w 2017 r.
- 10. miejsce na dystansie 21 km w German Inline Cup Praha w 2017 r.
- 8. miejsce na dystansie 42 km w Wuyishan Roller Skating w Chinach w 2017 r.
- 3. miejsce na dystansie 10 km w Berlin City Night w 2018 r.

Gratulujemy.
Redakcja

Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2018/2019 na Uniwersytecie Rolniczym

Chór Uniwersytetu Rolniczego

Uroczyste ślubowanie studentów pierwszego roku

W następnym numerze:

- Relacja z IV Forum Green Smart City
- Jubileusz 50-lecia Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa

